

PALTAMON KUNTA
Tekniset palvelut

ASEMAKAAVAN SELOSTUS

joka koskee 30.9.2025 päivättyä asemakaavakarttaa

Ouluntien asemakaava

Paltamon kirkonkylän asemakaava-alueen korttelit 302-305 ja siihen liittyvät katu- ja viheralueet.

Vireille tulosta on ilmoitettu 8.4.2025
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 8.4.2025
Asemakaavaluonnos _____.____2025
Asemakaavaehdotus

Hyväksymispäivämäärät:
Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

Sisälllys

1 PERUSTIEDOT	4
1.1 Kaavan nimi	4
1.2 Kaava-alueen sijainti	4
1.3 Kaavan tarkoitus	4
2 TIIVISTELMÄ.....	4
2.1 Kaavaprosessin vaiheet.....	4
2.2 Asemakaava	5
2.3 Asemakaavan toteuttaminen.....	6
3 LÄHTÖKOHDAT	6
3.1 Selvitys suunnittelualueen oloista.....	6
3.1.1 Kaava tilanne	6
3.1.2 Luonnonympäristö ja maisema	6
Maisema.....	6
3.1.3 Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot	11
3.1.4 Maanomistus	11
Suunnittelualueen omistaa Paltamon kunta.....	11
3.2 Suunnittelutilanne.....	11
3.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset.....	11
4 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	14
4.1 Asemakaavan suunnittelun tarve ja tavoitteet	14
4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset.....	15
4.3 Osallistuminen ja yhteistyö	15
4.3.1 Osalliset	15
4.3.2 Vireilletulo, osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely.....	15
4.3.3 Viranomaisyhteistyö	16
4.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja niiden vaikutukset.....	16
4.4.1 Vaihtoehtojen kuvaukset ja arviointi.....	16
4.4.2 Mielipiteet ja niiden huomioonottaminen	25
4.4.3 Suunnitteluvaiheiden käsittelyt ja päätökset	25
5 ASEMAKAAVAN KUVAUS	25
5.1 Kaavan rakenne, mitoitus, aluevaraukset	25
5.2 Kaavan vaikutukset	26
5.2.1 Asemakaavan vaikutukset	26
5.3 Kaavamerkinnot ja -määräykset	27
5.4 Nimistö	28
6 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS.....	28
6.1 Toteuttaminen ja ajoitus	28
6.2 Toteutuksen seuranta	29

LIITTEET

Liite 1 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Liite 2 Viitesuunnitelma 2025

Liite 3 Luontoselvitys 2025

Liite 3 Kooste ehdotusvaiheen lausuntojen ja muistutusten käsittelystä

Liite 4 Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelun muistio .__20

Liite 5 Asemakaavan seurantalomake

1 PERUSTIEDOT

1.1 Kaavan nimi

Ouluntien asemakaava

Paltamon kunta

Asemakaava-alue, korttelit 302-305 ja siihen liittyvät katu- ja viheralueet.

Ensimmäinen asemakaava

1.2 Kaava-alueen sijainti

Asemakaava-alue sijaitsee vt 22 maantien pohjoispuolella noin 2 km etäisyydellä keskustasta. Alue rajoittuu voimassa olevaan asemakaavaan. Suunnittelualue on tavanomaista metsätalousmetsää sisältäen viljelystä poistuneen peltoalueen.

1.3 Kaavan tarkoitus

Asemakaavan tavoitteena on kaavoittaa Paltamon kunnan omistamalle maalle yritys- ja teollisuustontteja.

Paltamon kunnassa on vireillä suuria teollisen toiminnan hankkeita. Kunnan strategian tavoitteena on olla aktiivinen edelläkävijä sekä bio-, kierto- ja jakamistalouden keskittymä. Toimenpiteinä kunta edesauttaa kiertotalouteen ja sivuvirtojen hyödyntämiseen liittyvän yritystoiminnan sekä biotuotetehtaan toimintaa tukevan yritystoiminnan syntymistä ja sijoittumista alueelle mm. teollisuusalueen suunnittelulla ja valmistelulla.

KaiCell Fibers Oy:n biotuotetehtaan asemakaavoituksen yhteydessä on asemakaavoitettu teollisuustontteja uuden tehdasalueen eteläpuolelle Ouluntien ja Oulu-Kontiomäki junaradan väliin riittävän teollisuustonttitarjonnan varmistamiseksi. Vanhemmat T-merkinnällä olevat alueet sijaitsevat taajaman länsiosassa Ouluntien varressa suunnittelualueen vieressä. Nämä alueet kunta on vuokrannut alueen yrityksille.

Uusi yritys- ja teollisuustonttien asemakaavoittaminen on tarpeen yritystoiminnan edellytysten ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi.

2 TIIVISTELMÄ

2.1 Kaavaprosessin vaiheet

Asemakaavan laatimispäätös khall 24.9.2024 § 169

Vireilletulo ja OAS khall 24.9.2024 § 169

Asemakaavaluonnos 2025

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 8.4.2025

Asemakaavaluonnos nähtävillä _____

Asemakaavaehdotus julkisesti nähtävillä

Viranomaisneuvottelu (MRA 26 §) tarvittaessa

Asemakaavan hyväksyminen

2.2 Asemakaava

Asemakaavassa on osoitettu Oulun tien varteen neljään kortteliin 12 ohjeellista tonttia (KTY, T), katualuetta, aurinkovoiman alue (EN-2) ja lähivirkistysaluetta. (VL).

Kortteli	Tontti	pinta-ala	rak.oikeus kem	käyttötarkoitus
302	1	8341	1668	KTY-1
302	2	6794	1359	KTY-1
302	3	5955	1191	KTY-1
303	1	5376	1075	KTY-1
303	2	5341	1068	KTY-1
303	3	6930	1386	KTY-1
303	4	9377	1875	KTY-1
304	1	7522	1504	T
304	2	7120	1424	T
304	3	6718	1344	T
304	4	5948	1190	T
305	1	16698	3340	T
		19044		EN-2

2.3 Asemakaavan toteuttaminen

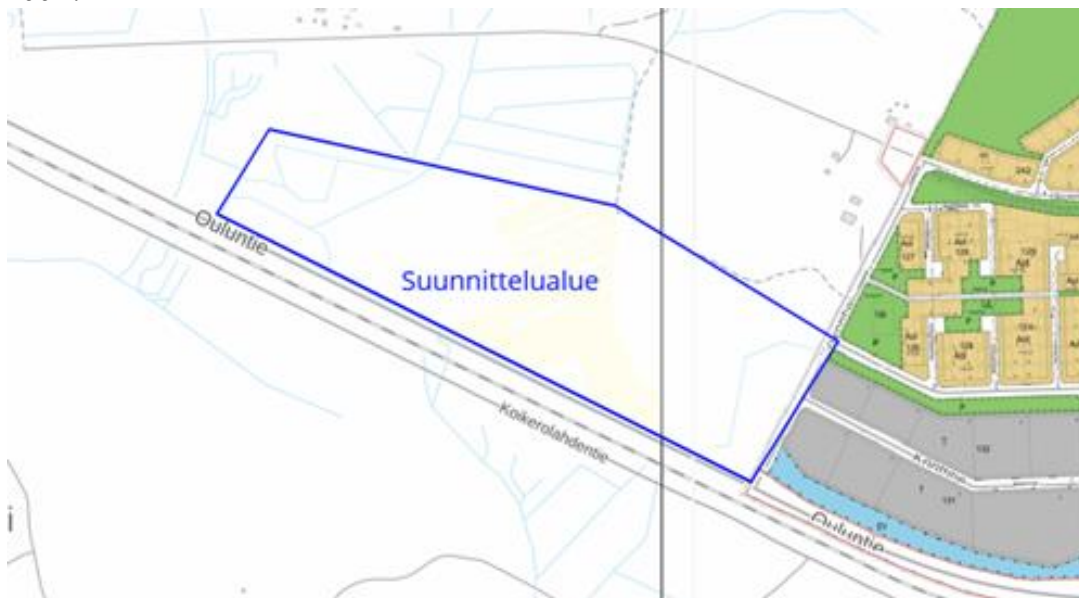
Kunta vastaa rakentamisen edellyttämästä katuverkostosta ja kunnallistekniikasta. Paikallinen sähköyhtiö sähkö liittymistä ja tietoliikenneverkoston osalta paikallinen tai muu toimija.

3 LÄHTÖKOHDAT

3.1 Selvitys suunnittelualueen oloista

3.1.1 Kaava tilanne

Alue on kaavoittamaton, joka rajoittuu idän puolella voimassa olevaan asemakaavaan.

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti / ote ajantasa-asemakaava

3.1.2 Luonnonympäristö ja maisema

(Luontoselvitys 30.9.2025 Luontoselvitys Metsänen Oy)

Maisema

Suunnittelualueen pinta-ala on noin 20 hehtaaria mistä noin neljäsosa on vanhaa pelto-/viljelymaata ja loput metsätalouskäytössä olevaa metsämaata. Alue näkyy VT 22 maantieltä.

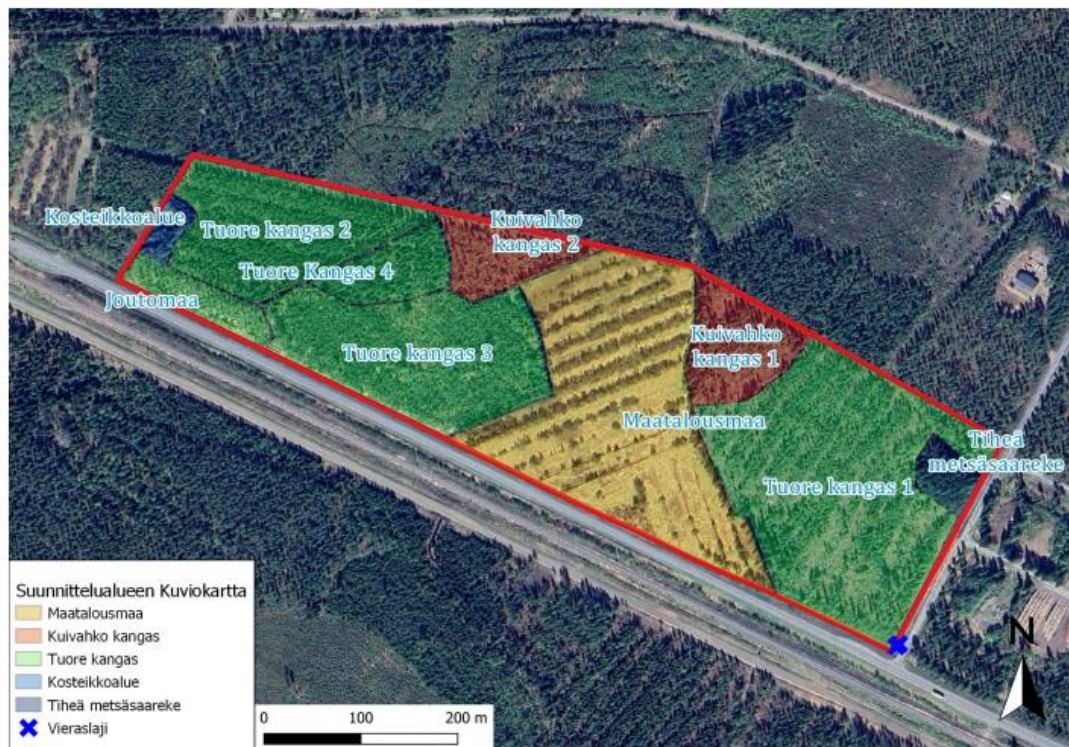

Kuva: Viistokuva näkymä Paltamosta Oulun suuntaan.

Luontotyytit ja kasvikohteet

Suunnittelualueelta ei tavattu luonnonsuojelulain tai vesilain mukaisia kohteita, uhanalaisten luontotyyppien kuvauksia vastaavia luonnontilaisia tai sen kaltaisia ja edustavia luontotyyppieitä eikä uhanalaisia tai huomionarvoisia putkilokasveja.

Vanhan peltoalueen (maatalousmaa) itäpuolisissa metsiköissä (kuivahko kangas 1 ja tuore kangas 1) on ilmeisesti ollut suurehkoja myrskytuhoja joiden korjaushakkuilla on ollut merkittävä vaikutus kyseisten alueiden puustoon.

Kuva 3. Elinympäristökuvio.

Maatalousmaa

Vanha peltoalue ollut maatalouskäytössä jo ainakin 1960-luvulla. Maatalouskäyttö loppunut. Sarkaojissa kasvaa todella suuria kiiltopajuja, raitaa, pienehköjä koivuja ja myös yksittäisiä kuusia. Valtalajeina: mesiangervo, korpikastikka ja maitohorsma. Ei luontotyyppi (0).

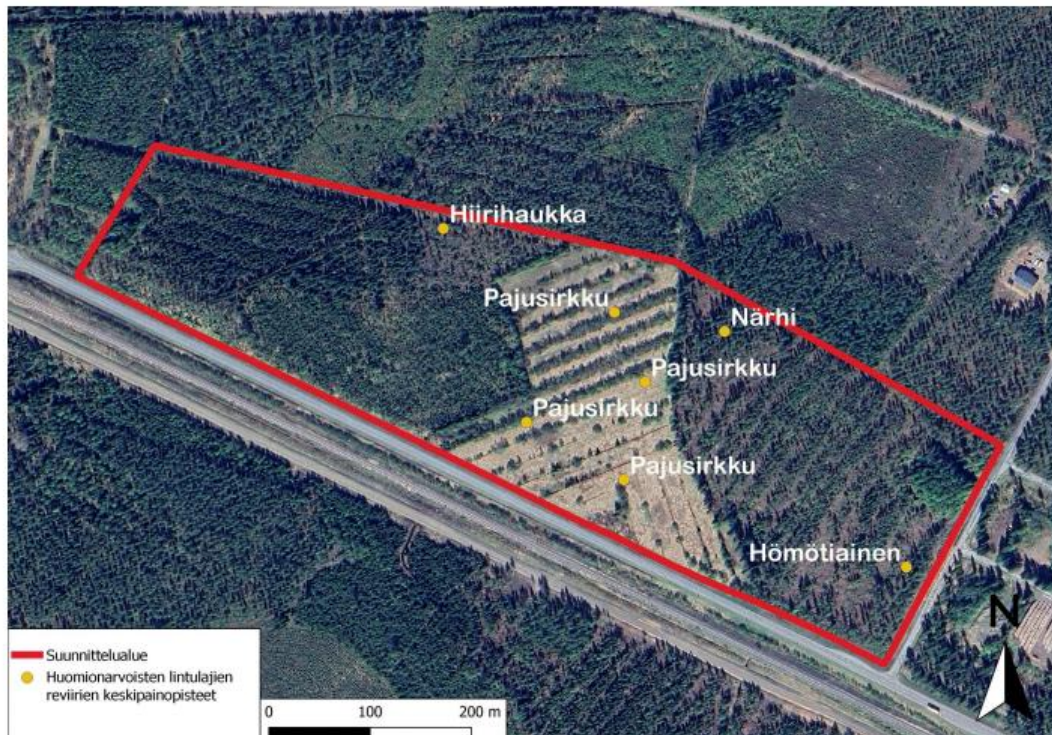
Pesimälinnut

Pesimälinnustaselvityksessä suunnittelualueella havaittiin 19 lintulajia, Näistä lajeista 17 tulkittiin pesivän tai pitävän reviiriään suunnittelualueella. Osa näistä lintujen reviireistä on suunnittelualueen rajalla sijaitsevia, mutta myös nämä lähireviirit/osittaisreviirit, joiden painopiste on tulkittu suunnittelualueen rajalle ovat mukana taulukossa 4.

Taulukko 4. Suunnittelualueen pesimälinnut ja muut lintuhavainnot v. 2025. Huomionarvoiset lajit lihavoitu. Taulukon uhanalaisluokat ovat EN=erittäin uhanalainen, VU=vaarantunut, NT=silmälläpidettävä LC=elinvoimainen.

Laji	Parit/reviirit	Uhanalaisuusluokka	Lisätiedot
Hernekerttu	1	LC	
Hiirihaukka	0-1	VU	Saalisti alueella
Hömötiainen	0-1	EN	Ruokailemassa, pesii todennäköisesti muualla
Lehtokerttu	1	LC	
Laulurastas	1	LC	
Metsäkirvinen	2	LC	
Närhi	0-1	NT	Pari, läpikulkumatalla?
Pajulintu	6	LC	
Pajusirkku	4	VU	
Palokärki	0	LC	Läpikulkumatalla?
Peippo	5	LC	
Peukaloinen	2	LC	
Punakylkirastas	1	LC	
Punarinta	4	LC	
Rautiainen	1	LC	
Räkättirastas	1	LC	
Talitiainen	1	LC	
Tiltiltti	2	LC	
Vihervarpunen	2	LC	

Suunnittelualueella tavattiin uusimmassa uhanalaisuusraportissa (Lehikoinen ym. 2019) Silmälläpidettäväksi (NT) luokiteltu laji närhi, vaarantuneeksi (VU) luokitellut lajit pajusirkku ja hiirihaukka sekä erittäin uhanalaiseksi (EN) luokiteltu laji hömötiainen. Äärimmäisen uhanalaisia lajeja (CR) ei alueella todettu. Muut suunnittelualueen lajit olivat luokitukseltaan elinvoimaisia (LC).

Kuva 2. Huomionarvoisten lintulajien reviirien keskipainopisteet.

Hyönteiset

Luontotyyppiselvitysten yhteydessä arvioitiin että suunnittelualueen potentiaali uhanalaisten tai direktiivin IV a) hyönteislajien elinympäristöksi on heikko.

Viitasammakko

Suunnittelualueen länsireunan kosteikkoalueella sijaitsevat vesikuopat ja suopai-
nauma voisivat toimia viitasammakon lisääntymisalueena mutta kartoituskäynneillä
ei havaittu soidintavia viitasammakoita eikä muitakaan merkkejä viitasammakoista.

Lepakot

Suunnittelualueelta ja sen lähiympäristöstä ei löytynyt lepakoille soveliaita päiväpö-
löjä kuten kolopuita. Yleisesti ottaen puusto suunnittelualueella ja lähialueilla on lii-
an nuorta ja alue on suurelta osin avomaastoa tai voimakkaasti käsiteltyä talous-
metsää joka ei ole erityisen soveliaista myöskään lepakoiden saalistusalueeksi.

Liito-orava

Suunnittelualueella ja sen lähiympäristössä ei esiinny lajille soveltuvaa elinympäris-
töä.

Vieraslaajat

Kokontien ja Ouluntien risteyksen tuntumassa ojassa yksi suurehko ja muutamia
pienempiä komealupiiniyksilöitä.

Luontoselvityksen tiivistelmä

Suunnittelualueen luontoarvoista voidaan todeta maatalousmaalla sijaitsevien pajusirkun reviirien keskittymän yltävän SYKE:n oppaan luokkaan 4, joka on monimuotoisuutta tukeva kohde jolla ei ole varsinaisesti lain suojaa tai suoraa huomiointivelvoitetta. Lisäksi havaituista huomionarvoisista lajeista hiirihaukka ja hömötiainen pesivät todennäköisesti suunnittelualueen ulkopuolella ja suunnittelualue lienee osittain niiden laajemmalla reviirillä.

Suunnittelualue todettiin epäsovivaksi elinympäristöksi viitasammakolle, liito-oravalle ja lepakoille.

Kaikki suunnittelualueen luontotyytit ovat epäedustavia ja muuntuneita tai eivät ollekaan varsinaisia luontotyyttejä.

Huomionarvoisten hyönteisten elinympäristöksi suunnittelualueen potentiaali on heikko ja tarkempia selvityksiä ei nähty tarpeelliseksi toteuttaa.

Suunnittelualueen kaakkoiskulmassa, hyvin lähellä Kokontien ja Ouluntien risteystä esiintyy muutamia yksilöitä haitallista vieraslajia komealupiinia.

Suosituks

Vaarantuneeksi luokitellun pajusirkun huomiointi on suositeltavaa alueen maankäytössä. Parhaiten huomiointi tapahtuu säilyttämällä reviirien ympäristö vanhalla pelto- ja metsämaalla koskemattomana ja pidättäytymällä alueen pensaikoiden raivaamiselta.

Viitasammakon, lepakoiden, liito-oravan ja huomionarvoisten hyönteis- ja kasvilajien osalta ei ole tarpeen antaa maankäyttösuosituksia.

Haitallinen vieraslaji komealupiini suositellaan hävitettäväksi suunnittelualueelta.

Kuva 9. Suunnittelualueen luontoarvojen yhdistelmäkartta.

3.1.3 Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot

Alueella ja lähiympäristössä ei ole kulttuurihistoriallisia kohteita eikä muinaisjään-
nöksiä.

3.1.4 Maanomistus

Suunnittelualueen omistaa Paltamon kunta.

3.2 Suunnittelutilanne

3.2.1 Kaava-alueita koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet

Valtioneuvosto on päättänyt valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista, jotka on otettava huomioon. Tavoitteet on tarkistettu, ja uudistetut tavoitteet ovat tulleet voimaan 1.4.2018. Keskeiset teemat valtakunnallisissa alueidenkäyttö-tavoitteissa ovat:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Maakuntakaavat

Kainuussa on voimassa seuraavat maakuntakaavat:

Kainuun maakuntakaava 2020 on hyväksytty maakuntavaltuustossa 7.5.2007 ja Valtioneuvosto on vahvistanut kaavan 29.4.2009 (kokonaismaakuntakaava, jota on vastikään tarkistettu).

Kainuun 1. vaihemaakuntakaava hyväksyttiin Kainuun maakuntavaltuustossa 19.3.2012 ja ympäristöministeriö vahvisti kaavan 19.7.2013: kaava käsittelee Puolustusvoimien ampuma- ja harjoitusalueita sekä niiden melualueita. Kaavassa ei ole suunnittelualueita koskevia merkintöjä.

Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava on hyväksytty Kainuun maakuntavaltuustossa 1.12.2014 ja ympäristöministeriö vahvisti kaavan 7.3.2016: kaavassa on mää-

ritelty merkitykseltään seudullisten kaupan suuryksiköiden sijainti, alaraja ja enimmäismitoitus. Kaavassa ei ole suunnittelualueita koskevia merkintöjä.

Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2030 on hyväksytty maakuntavaltuustossa 30.11.2015 ja vahvistettu ympäristöministeriössä 31.1.2017. Kaavassa ei ole suunnittelualueita koskevia merkintöjä.

Kainuun vaihemaakuntakaava 2030 on hyväksytty maakuntavaltuustossa 16.12.2019. Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 käsitellään alue- ja yhdyskuntarakennetta, virkistystä, liikennejärjestelmää, luonnon- ja kulttuuriympäristöä sekä luonnonvarojen käyttöä ja elinkeinojen toimintaedellytyksiä. Maakuntakaavassa osoitettavien uusien kaavaratkaisujen osalta kaava kumoaa tai muuttaa osin Kainuun vaihemaakuntakaavan 2020 ratkaisuja ja sisältää teknisluonteisia korjauksia muiden voimassa olevien maakuntakaavojen kaavamerkintöihin ja -määräyksiin.

Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035.

Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035. Kainuun maakuntavaltuusto on hyväksynyt kaavan 12.12.2023. Kaava on kuulutettu voimaan 6.3.2024 muttei ole vielä lainvoimainen.

Maakuntakaavayhdistelmä (epävirallinen)

Suunnittelualue sijaitsee voimassa olevassa maakuntakaavoituksessa osoitetulla maa- ja metsätalousvaltaisella alueella M, jota koskee suunnittelumääräys (Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun vaihemaakuntakaava 2030). Alue on myös Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 osoitetulla matkailun vetovoima-alueella ja liikenteen yhteistyökäytävällä (lk), jota koskee suunnittelumääräys.

Suunnittelualueetta koskevat myös Kainuun voimassa olevan maakuntakaavoituksen yleiset suunnittelumääräykset mm. liikenneturvallisuuden osalta.

Aluetta koskevat myös maakuntakaavojen yleismääräykset.

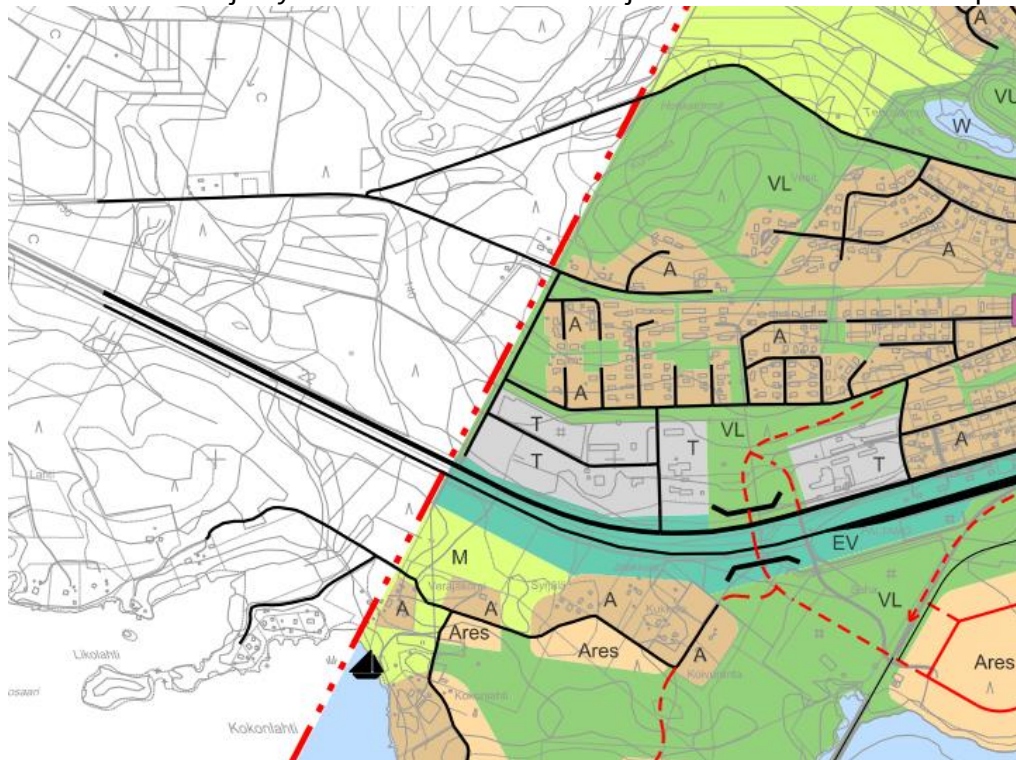
Muut laaditut maakuntakaavat (teemakaavat) eivät koske suunnittelualueen maankäyttöä.

Yleiskaava

Paltamon kuntakeskuksen osayleiskaavan kunnanvaltuusto on hyväksynyt 20.5.1983 oikeusvaikutuksettomana. Yleiskaava on osin vanhentunut, eikä kaikilta osin suoraan ohjaa alueen yksityiskohtaista suunnittelua.

Biotuotetehtaan (Kaicell) kaavoituksen yhteydessä on laadittu Paltamon keskustaajamasta yleiskaavallinen tarkastelu suunnittelun taustamateriaaliksi.

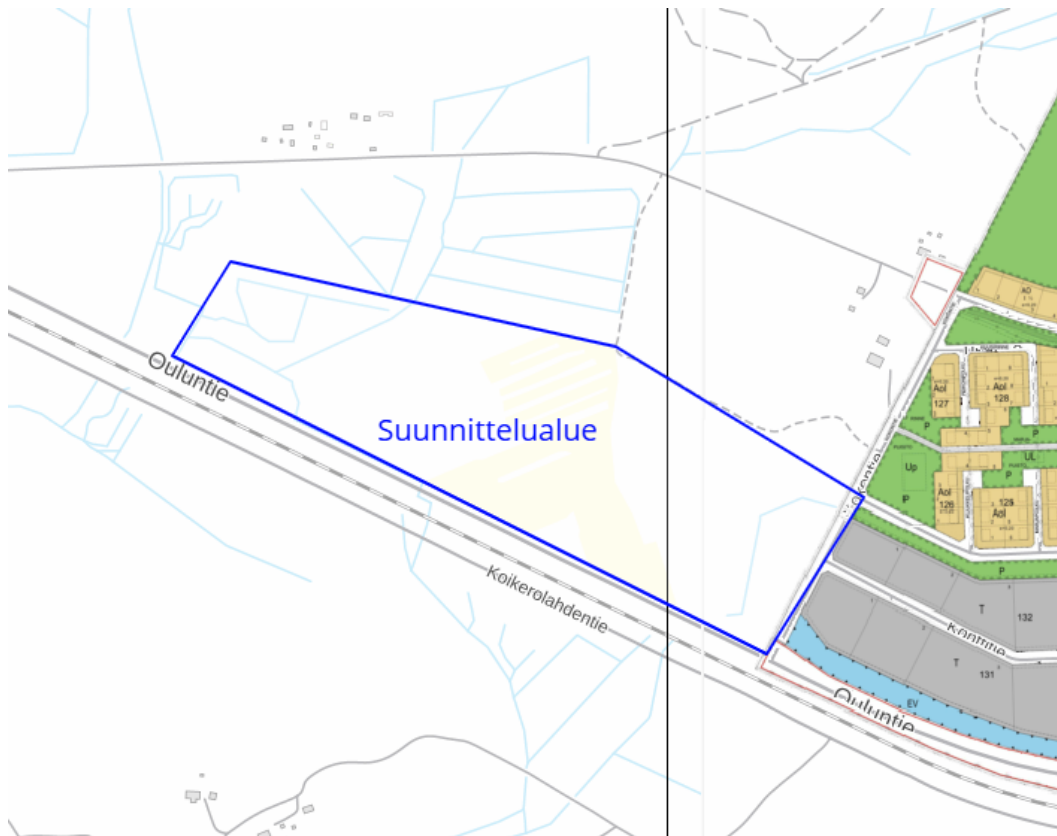
Suunnittelualue jää yleiskaavatasoisten kaavojen tai suunnitelmien ulkopuolelle.

Ote yleiskaavallisesta tarkastelusta

Asemakaava

Alueella ei ole asemakaavaa.

Ote ajantasa-asemakaava.

Rakennusjärjestys

Rakennusjärjestys on hyväksytty Paltamon kunnanvaltuustossa 11.4.2012 / §15. Paltamon kunta on laatimassa uutta rakentamislain mukaista rakennusjärjestystä 2025-2026.

Pohjakartta

Asemakaavan pohjakartta on vuodelta 2025.
Kaavan pohjakartta hyväksytty __.__.2025 § xx.

4 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 Asemakaavan suunnittelun tarve ja tavoitteet

Asemakaavan tavoitteena on kaavoittaa Paltamon kunnan omistamalle maalle yrittäjä- ja teollisuustontteja.

Paltamon kunnassa on vireillä suuria teollisen toiminnan hankkeita. Kunnan strategian tavoitteena on olla aktiivinen edelläkävijä sekä bio-, kierto- ja jakamistalouden keskittymä. Toimenpiteinä kunta edesauttaa kiertotalouteen ja sivuvirtojen hyödyntämiseen liittyvän yritystoiminnan sekä biotuotetehtaan toimintaa tukevan yrittäjä-

toiminnan syntymistä ja sijoittumista alueelle mm. teollisuusalueen suunnittelulla ja valmistelulla.

Vanhemmat T-merkinnällä olevat alueet sijaitsevat taajaman länsiosassa Ouluntien varressa. Nämä alueet kunta on vuokrannut alueen yrityksille. Suurien yrityshankkeiden toteutuessa Paltamon kunnalla ei ole juurikaan tarjolla vapaita yritys- ja teollisuustontteja.

Uusi yritys- ja teollisuustonttien asemakaavoittaminen on tarpeen yritystoiminnan edellytysten ylläpitämiseksi ja kehittymiseksi

4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Kunnanhallituksen päätös kaavoituksen aloittamisesta ja vireilletulosta 24.9.2024 § 169.

Viitesuunnitelma 05-08/2025 KAMK Oy:n hanke ”Kasvun paikka – Investointeja Kainuuseen”, Sweco jYmpäristö Oy, Paltamon kunta.

Kaavaluonnos __.__. 2025 khall §

Kaavaehdotus

Hyväksymiskäsittely

4.3 Osallistuminen ja yhteistyö

4.3.1 Osalliset

Maankäyttö ja rakennuslain mukaan osallisia ovat alueen maanomistajien lisäksi kaikki, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisia ovat mm. alueen käyttäjät, lähialueen asukkaat, yritykset, yhtiöt, järjestöt, kunnan luottamuselimet, viranomaiset, maanomistajat sekä muut tahot, joilla on intressiä kaavoitusta koskevissa asioissa.

Tässä hankkeessa osallisia ovat:

- kaava-alueen asukkaat ja maanomistajat
- kaava-alueen naapureina olevat asukkaat ja maanomistajat
- alueella operoivat yhdyskuntatekniset toimijat

Keskeisimmät viranomaistahot; Kainuun ELY-keskus, Kainuun museo, Kainuun pelastuslaitos.

4.3.2 Vireilletulo, osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely

Kaavan vireilletulosta on ilmoitettu kunnan ilmoitustaululla, Kainuun Sanomissa sekä kunnan internet-sivuilla 8.4.2025.

Asemakaavaluonnos nähtävillä
Asemakaava ehdotus nähtävillä

Kaavamuutoksesta pyydetään lausunnot luonnos- ja ehdotusvaiheissa. Tarvittaessa järjestetään viranomaisneuvottelu.

Kaavan pohjaksi on laadittu alueelle viitesuunnitelma (Sweco Ympäristö Oy 2025).
Kaavaratkaisu on laadittu viitesuunnitelman ratkaisusta.

Nyk. maa- ja metsätalous liittymä n. 100m päässä. Tuskin kovassa käytössä kuvien perusteella -> ei este.

Näillä main 600m etäisyys täyttyisi molempiin suuntiin jos tuota oletettavasti ei käytössä olevaa maatalous liittymää ei huomioida.

Nyk. peitoliittymä poistunee käytöstä

Liikennemäärät (viimeisin) KVL 2309

Taulukko 3.1: Liittymätiheyden enimmäis- ja liittymävälin vähimmäisarvot maaseutuolosuhteissa.

MAASEUDULLA	Suuren liittymätiheys	Pienin liittymäväli (m)
Tietuokka KVL (ajon./virk)	(kpl/km)	Suositeltava Poikkeuksellinen
Valta- ja kantatiet (100 km/h)		
> 9000	1	1200-800 500
3000 - 9000	2	800-500 300
< 3000	3	600-400 250

16

Kajaven olemassa oleviin keskijännitekaapeleihin liittymällä on saatavissa 1–2 MW liittymäteho. Olemassa olevat kaapelit sijaitsevat Ouluntien varrella hankealueen eteläpuolella, jolloin uuden hankealueelle tulevan kaapeloinnin tulolinjaus olisi alueen eteläpuolelta.

Kaava-alueen muuntamot voidaan sijoittaa alueelle vapaasti. Jos hankealueelle tulee useita eri teollisuustoimijoita, lähtökohtaisesti jokainen toteuttaa oman muuntamon.

Isommat kuin 1–2 MW liittymät tulee liittää Metelin sähköasemalle.

Metelin Sähköasemalla on tällä hetkellä vapaata päämuuntajakapasiteettia noin 10–15 MW. Fingridin kantaverkon rajallinen kapasiteetti alueella saattaa kuitenkin rajoittaa isompien liittymien toteutusta vuoteen 2028 asti, jonka jälkeen Fingridin verkonvahvistukset alueella toteutuvat. Vuoden 2028 jälkeen kantaverkon kapasiteetti ei enää rajoita liittymien toteutusta alueella.

Jos toteutetaan isompi >10 MW liittymä, N-1 varasyöttömahdollisuutta ei välttämättä ole saatavilla koko nimellisteholle.

Vaihtoehto 1 (viitesuunnitelma)

Tontit

- Tonttikoot luonnoksessa Ouluntien puolella noin 0,5 ha. Vierekkäiset tontit on mahdollista yhdistää joustavasti suuremmiksi kokonaisuuksiksi yrittäjien tarpeet huomioiden.
- Rakennusten paikat osoitetaan luonnoksessa ohjeellisina.
- Ouluntien puoleisessa rivissä rakennukset voi ohjata rakennettaviksi kiinni kadunpuoleiseen rakennusalan reunaan, jolloin Ouluntieltä avautuvissa näkymissä erottuu selkeä rakennusrivistö.
- Rakennukset muodostavat Ouluntien suuntaan laadukasta ympäristöä, rakennusrivistö toimii alueen käyntikorttina (esimerkiksi laajoja varastoalueita vaativa toiminta on mahdollista sijoittaa Ouluntieltä katsottuna taaempaan riviin).
- Rakennusten ja piha-alueiden suunnittelussa on hyvä kiinnittää huomiota erityisesti Ouluntien suuntaan avautuvien julkisivujen ja piha-alueiden taajamakuulliseen laatuun.
- Tonttien suunnittelussa on hyvä pyrkiä siihen, että esimerkiksi työpihat ja varastoalueet sijoittuvat tonttien takaosiin.
- Alueelle on mahdollista antaa koko aluetta koskeva asemakaavamääräys, jonka mukaan ulkovarastointiin käytettävät tontin osat tulee hoitaa katetuilla ja/tai aidatuilla tiloilla.
- Toimitilarakennusten korttelialueet (KTY) on hyvä sijoittaa Ouluntien puolelle lähelle vanhaa pääliittymää (alueen kaakkoiskulmaan).
- Asutuksen lähituntumaan on hyvä sijoittaa teollista toimintaa, josta ei aiheudu ympäristölle häiriöitä (TY).
- Teollisuus- ja varstorakennusten korttelialueet (T) alueen länsiosiin, kauemmas asutuksesta.

Tontteja voidaan yhdistää suuremmiksi kokonaisuuksiksi esimerkiksi seuraavasti:

2025-04

Rakentamisen vaiheistus

2025-0

Alue on mahdollista toteuttaa vaiheittain:

- Vaihe 1: Ouluntien suuntainen tie, jonka päätteenä on kääntöpaikka, yksi rivi tontteja Ouluntien puolelle.
- Vaihe 2: Kehätie ja uusi liittymä, toinen rivi tontteja.
- Vaihe 3: Aluetta on mahdollista laajentaa kehätien pohjoispuolella sijaitseville alueille

Vaihtoehto 2 (kaavaluonnoksen pohja)

PALTAMON UUDEN TEOLLISUUSALUEEN
VIITESUUNNITELMA
1:4000

Oulussa 26.6.2025

SWECO

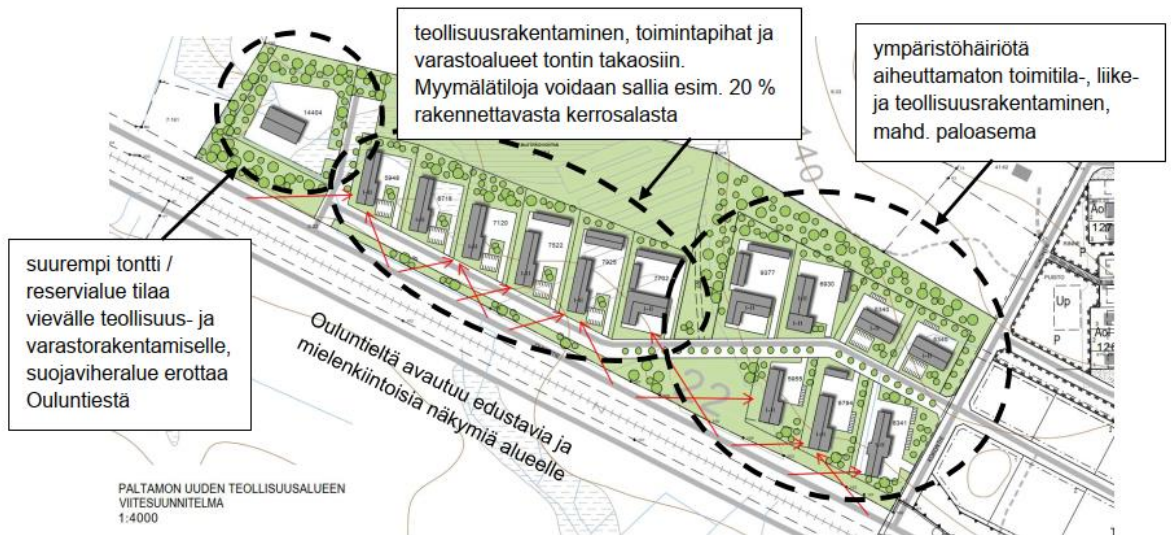
Elina Marjakangas, arkkitehti
Kaisa Winblad, arkkitehti

Tontit

Suunnitelma sisältää yhteensä 14 teollisuustonttia, josta suurin on noin 1,4 ha kokoinen ja muut kooltaan noin 0,5-0,9 hehtaaria. Kaikki alle hehtaarin tontit on suunniteltu siten, että käyttöön on mahdollista ottaa alkuvaiheessa esim. vain tarvittava 0,5 hehtaarin kokoinen tontinosa kadun varresta, tontin takaosan jäädessä tulevaisuuden laajenemisvaraksi, jolla puusto ja kasvillisuus voidaan säilyttää rakentamistarpeeseen saakka. Vierekkäiset tontit on mahdollista yhdistää joustavasti myös suuremmiksi kokonaisuuksiksi yrittäjien tarpeet huomioiden.

Asutuksen tuntumaan on hyvä sijoittaa toimintaa, josta ei aiheudu ympäristölle häiriötä (kaavamerkintä KTY/TY), ja teollisuus- ja varistorakennusten korttelialueet (T) mahdollisuuksien mukaan alueen länsiosiin, kauemmas asutuksesta. Toimitilarakentaminen (kaavamerkintä KTY) on hyvä sijoittaa Ouluntien puolelle lähelle asutusta ja nykyistä pääliittymää. Ouluntien risteysalueen tontti soveltuu kokonsa ja sijoittelunsa puolesta tarvittaessa hyvin myös esim. paloasemaa varten (kaavamerkintä ET).

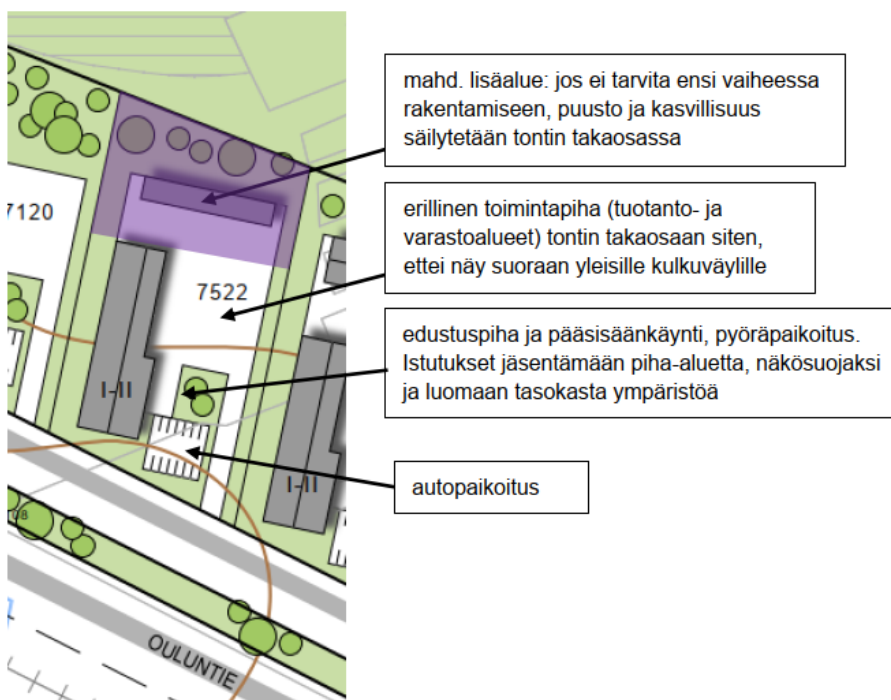
- Rakennusten paikat on merkitty viitesuunnitelmaan ohjeellisina, tavoitteena muodostaa liikenneväylien ja kadun varteen edustavaa ja viihtyisää teollisuusympäristöä.
- Ouluntien puoleisessa rivissä rakennukset voi ohjata rakennettaviksi kiinni kadunpuoleiseen rakennusalan reunaan, jolloin Ouluntieltä avautuvissa näkymissä erottuu selkeä rakennusrivistö.
- Rakennukset muodostavat Ouluntien suuntaan laadukasta ympäristöä, rakennusrivistö toimii alueen käyntikorttina. Esimerkiksi laajoja varastoalueita vaativa toiminta on mahdollista sijoittaa Ouluntieltä katsottuna tontin takaosiin.
- Rakennusten ja piha-alueiden suunnittelussa on hyvä kiinnittää huomiota erityisesti Ouluntien suuntaan avautuvien julkisivujen ja piha-alueiden taajamakuvalaiseen laatuun.
- Tonttien suunnittelussa on hyvä pyrkiä siihen, että esimerkiksi työpihat ja varastoalueet sijoittuvat tonttien takaosiin ja ne on erotettu viheralueella tai rakentein kadun varteen sijoittuvista edustuspihoista ja mahdollisesta asiakaspysäköinnistä.

Tonttien jäsentely

- Rakennukset tulisi mieluiten sijoittaa kadun puolelle tontin pitkien sivujen suuntaisesti, tavoitteena yhtenäiset ja edustavat tienvarsinäkymät. Myös rakennusten massoittelussa on hyvä pyrkiä yhtenäiseen vaikutelmaan.
- Piha-alueet on hyvä jäsenellä toimintojen mukaan edustuspihaan ja toimintapihaan: Asiakkaiden sisäänkäynti ja pysäköinti lähelle tietä. Myös työntekijöiden pysäköintiin muusta piha-alueesta erotellut selkeät alueet. Polkupyörille omat pysäköintipaikat.
- Varastointiin käytettävät alueet ja työpiha-alueet tontin takaosiin, eroteltuna muista piha- ja pysäköintialueista.

Yleissuunnitelma sisältää ohjeelliset esimerkit tontin jäsentelystä:

Liikenneverkko

- Teollisuusalueelle yksi uusi katuyhteys Kokontieltä. Myös tie voidaan toteuttaa vaiheittain tarvittavalta pituudelta. Mikäli toteutus pistokatuna, on varattava päähän kääntöalue.
- Katualueille varataan tilaa erilliselle kevyen liikenteen väylälle sekä sen ja ajoradan väliin sijoittuville viherkaistoille ja puuriveille. (istutettavaa puuriviä suositellaan korttelialueiden väliin kauemmas Ouluntietä sijoittuvalle katuosuudelle, jolloin se lisää viihtyvyyttä, muttei ei peitä Ouluntien varren tonttien näkyvyyttä).
- Ouluntien varteen mahdollisesti uusi liittymä noin 600 m etäisyydelle nykyisestä Kokontien liittymästä. Uuden maantieliittymän edellytyksistä on keskusteltava ELY-keskuksen kanssa erikseen. Uusi liittymä edellyttäneen risteysalueella muutoksia nykyiseen Ouluntiehen.
- Risteysten näkemäalueet tulee tarkastella erikseen ja pitää avoimina
- Valtatien suoja-alue on 30 m tien keskilinjasta. Maantien suoja-alue jätetään rakentamisen ulkopuolelle

- Ouluntien varressa on kapea viheralue erottamassa maantie rinnakkaisesta kadusta ja lähimmistä tonteista.
- Ouluntien varren viheralue käsitellään ja hoidetaan siistinä viherympäristönä, jolta avataan näkymiä teollisuusalueen suuntaan. Vaihtelua ja laatua tienvarsiympäristöön voidaan lisätä istuttamalla ryhmiin matalia pensasistutuksia, matalakasvuisia havukasveja ja yksittäisiä korkeampia puita selkeisiin harkittuihin ryhmiin sijoitettuna. Muut Ouluntien varren viheralueen osat hoidetaan avoimena nurmena tai niittynä.
- Kokontien varteen istutettava puurivi.
- Olevaa puustoa ja aluskasvillisuutta tulisi säilyttää mahdollisimman paljon. Voidaan myös kaavamääräyksiä edellyttää istuttamaan tai säilyttämään jokaisella tontilla kadunpuolelle x määrä puuta
- Katuun rajautuvat tontinosat sekä rakentamattomat ja päällystämättömät raivatut tontinosat istutetaan.
- Istutettavaa puurivi kauemmas Ouluntietä sijoittuvalle katuosuudelle pyörätien ja ajoradan väliin, ei kuitenkaan Ouluntietä lähellä olevalle katuosuudelle, jotta ei peittäisi näkymiä
- Suositetaan alueelle tyypillisiä luonnonmukaisia kasvi- ja puulajeja

Aurinkovoima-alue

Teollisuustonttien takana oleva pohjoisosan suoalue ja viljelykäytöstä poistunut entinen peltomaa voi sopia aurinkovoima-alueeksi, joka tuottaa sähköä teollisuusalueen tarpeisiin. Aurinkovoima voidaan mahdollistaa asemakaavamääräyksiä. Aurinkovoima-alueelle voidaan toteuttaa ajoyhteys uudelta kadulta molemmista päistä.

Puistomuuntamot

Alueen virkistys- ja maa-ajametsätalousalueille saa toteuttaa tarvittavat puistomuuntamot. Viitesuunnitelma mahdollista useamman sijaintivaihtoehdon kadun varsilla.

Kaavaluonnos

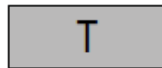
Luonnoksessa suunnittelualueelle on osoitettu 12 tonttia neljään kortteliin, aurinkoenergian alue ja katu sekä viheralueita.

Kortteli	Tontti	pinta-ala	rak.oikeus kem	käyttötarkoitus
302	1	8341	1668	KTY-1
302	2	6794	1359	KTY-1
302	3	5955	1191	KTY-1
303	1	5376	1075	KTY-1
303	2	5341	1068	KTY-1

303	3	6930	1386	KTY-1
303	4	9377	1875	KTY-1
304	1	7522	1504	T
304	2	7120	1424	T
304	3	6718	1344	T
304	4	5948	1190	T
305	1	16698	3340	T
		19044		EN-2

Asemakaavamerkkinnät ja määräykset:

Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue.

Toimitilarakennusten korttelialue.

Alueelle saa rakentaa toimistorakennuksia sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia teollisuus- ja varastorakennuksia. Kerrosalasta enintään 20 % saa käyttää myymälä- ja muita siihen verrattavia tiloja varten

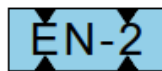
Teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia.

m20%

Merkintä osoittaa, kuinka monta prosenttia rakennusalueelle sallitusta kerrosalasta saadaan käyttää myymälätiloja varten

Lähivirkistysalue.

Energiahuollon korttelialue, joka on varattu aurinkoenergian tuotantoon.

Alueelle saa sijoittaa aurinkopaneeleja, muuntamoita, sähkövarastoja, sähkönsiirtoon tarvittavia rakenteita sekä muita aurinkovoimalan edellyttämiä rakenteita ja teknisiä verkostoja.

Aurinkopaneelit tulee ryhmitellä selkeisiin ja yhtenäisiin kokonaisuuksiin. Muuntamoiden ja sähkövarastojen tulee olla väriykseltään ja muotokieleltään ympäristöön ja maisemaan soveltuvia.

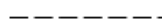
Maanpinnan tulee olla pääasiassa vettä läpäisevää. Hulevedet tulee ensisijaisesti imeyttää tontilla.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa-alueen raja.

Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.

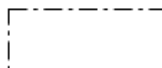
Ohjeellinen tontin raja.

0,2

Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

II

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

Rakennusala.

Ohjeellinen rakennusala.

Ajoneuvoliittymä

Yleismääräykset:

Kadun varren puoleiset tontinosat tulee suunnitella ja rakentaa siten, että muodostuu yhtenäinen ja korkeatasoinen kokonaisuus.

Valtatien näkyvät tontinosat tulee suunnitella ja rakentaa siten, että muodostuu yhtenäinen ja korkeatasoinen kokonaisuus.

Rakennusten julkisivumateriaalien, julkisivujen jäsentelyn ja muiden tontille toteutettavien rakenteiden tulee sopeutua ympäristöön.

Rakennusten katoille ja julkisivuille saa sijoittaa aurinkopaneeleja ja -keräimiä, jotka eivät erotu julkisivusta häiritsevästi. Katoilla aurinkopaneelit ja -keräimet on sijoitettava katon lappeen suuntaisesti.

Virkistysalueille (VL) saa sijoittaa teknistä huoltoa palvelevia, pohjapinta-alaltaan enintään 30 m² rakennuksia ja rakennelmia kuten muuntamoita ja pumppaamoja.

4.4.2 Mielipiteet ja niiden huomioonottaminen

Täydentyy...

4.4.3 Suunnitteluvaiheiden käsittelyt ja päätökset

Kunnanhallituksen päätös kaavoituksen aloittamisesta ja vireilletulosta 24.9.2024 § 169.

Asemakaavan vireilletulo ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä 8.4.2025.

Asemakaava luonnos nähtävillä

Asemakaavaehdotus nähtävillä

Viranomaisneuvottelu (MRA 26 §), tarvittaessa

Asemakaavan hyväksyminen

5 ASEMAKAAVAN KUVAUS

5.1 Kaavan rakenne, mitoitus, aluevaraukset

Luonnoksessa suunnittelualueelle on osoitettu 12 tonttia neljään kortteliin, aurinkoenergian alue ja katu sekä viheralueita.

Kortteli	Tontti	pinta-ala	rak.oikeus kem	käyttötarkoitus
302	1	8341	1668	KTY-1
302	2	6794	1359	KTY-1
302	3	5955	1191	KTY-1
303	1	5376	1075	KTY-1
303	2	5341	1068	KTY-1
303	3	6930	1386	KTY-1
303	4	9377	1875	KTY-1
304	1	7522	1504	T
304	2	7120	1424	T
304	3	6718	1344	T

304	4	5948	1190	T
305	1	16698	3340	T
		19044		EN-2

Maakuntakaavojen vaatimusten toteutuminen

Maakuntakaavassa alue on taajamatoimintojen aluetta, joka sisältää mm. palvelu- ja teollisuuden aluevaraukset. Kaavamuuotos ei tuo juuri muutosta yhdyskuntarakenteeseen ja se parantaa jatkossa tiivistä rakennetta.

Yleiskaavan vaatimusten toteutuminen

Aluetta ei ole osoitettu oikeusvaikuttomassa yleiskaavassa ja yleiskaavallisessa tarkastelussa. Edellä mainituissa maankäytön suunnitelmissa alue rajoittuu teollisuusalueeseen ja tämä tukee uuden alueen mukaista käyttötarkoitusta. Kaavan käyttötarkoituksen mukaiset aluevaraukset ovat soveltuvia VT 22 maantien varten ilman yleiskaavoitusta.

5.2 Kaavan vaikutukset

5.2.1 Asemakaavan vaikutukset

Uusi kaavoitettu alue ei aiheuta merkittäviä muutoksia taajamarakenteeseen, koska alue sijoittuu olemassa olevan teollisuusalueen viereen. Alueen ja pohjoispuolen asuinkortteleiden väliin jää viheralueita, mikä vähentää mahdollisia häiriöitä. Asutukseen rajoittuvat korttelit merkitty KTY-alueiksi, jolloin haitat (esim. melu, näkymät) jäävät vähäisiksi.

Alueen rakentamisen ja katuverkon osalta edetään vaiheittain. Ensimmäisessä vaiheessa aluetta rakennetaan Kokon tien suunnasta ja liikenne ohjataan Kokontien kautta. Toisessa vaiheessa otetaan käyttöön tarvittaessa uusi liittymä valtatie 22:lle. Liikenteen lisääntyminen on luonteeltaan hidasta tonttiliikennettä, joten melu- ja päästövaikutukset jäävät vähäisiksi.

Suunnittelualue on pääosin metsätalousmaata ja vanhaa peltoa. Rakentamisen myötä metsätalousmaa muuttuu rakennetuksi ympäristöksi. Pajusirkun elinympäristö huomioidaan jättämällä osa vanhasta peltoalueesta rakentamatta. Muut luontoarvot arvioitu vähäisiksi (ei viitasammakkoa, liito-oravaa, lepakoita tms.).

Lähiasukkaille aiheutuvat haitat arvioitu vähäisiksi, koska teollisuusalue rajautuu vihervyöhykkeillä.

Asemakaava tukee kunnan elinkeinopolitiikkaa, tuo uusia työpaikkoja ja parantaa yritystoiminnan edellytyksiä. Kaava mahdollistaa uusien yritys- ja teollisuustonttien tarjoamisen, mikä vahvistaa kunnan elinkeinorakennetta ja verotuloja.

5.3 Kaavamerkinnot ja -määräykset

Yleismääräykset:

Kadun varren puoleiset tontinosat tulee suunnitella ja rakentaa siten, että muodostuu yhtenäinen ja korkeatasoinen kokonaisuus.

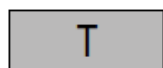
Valtatien näkyvät tontinosat tulee suunnitella ja rakentaa siten, että muodostuu yhtenäinen ja korkeatasoinen kokonaisuus.

Rakennusten julkisivumateriaalien, julkisivujen jäsentelyn ja muiden tontille toteutettavien rakenteiden tulee sopeutua ympäristöön.

Rakennusten katoille ja julkisivuille saa sijoittaa aurinkopaneeleja ja -keräimiä, jotka eivät erotu julkisivusta häiritsevästi. Katoilla aurinkopaneelit ja -keräimet on sijoitettava katon lappeen suuntaisesti.

Virkistysalueille (VL) saa sijoittaa teknistä huoltoa palvelevia, pohjapinta-alaltaan enintään 30 m² rakennuksia ja rakennelmia kuten muuntamoita ja pumppaamoja.

Asemakaavamerkkinnät ja määräykset:

Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue.

Toimitilarakennusten korttelialue.

Alueelle saa rakentaa toimitilarakennuksia sekä ympäristöhäiriötä aiheuttamattomia teollisuus- ja varastorakennuksia. Kerrosalasta enintään 20 % saa käyttää myymälä- ja muita siihen verrattavia tiloja varten

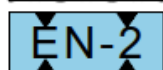
Teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia.

m20%

Merkintä osoittaa, kuinka monta prosenttia rakennusalueelle sallitusta kerrosalasta saadaan käyttää myymälätiloja varten

Lähivirkistysalue.

Energiahuollon korttelialue, joka on varattu aurinkoenergian tuotantoon.

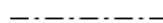
Alueelle saa sijoittaa aurinkopaneeleja, muuntamoita, sähkövarastoja, sähkönsiirtoon tarvittavia rakenteita sekä muita aurinkovoimalan edellyttämiä rakenteita ja teknisiä verkostoja.

Aurinkopaneelit tulee ryhmitellä selkeisiin ja yhtenäisiin kokonaisuuksiin. Muuntamoiden ja sähkövarastojen tulee olla väriykseltään ja muotokieleltään ympäristöön ja maisemaan soveltuvia.

Maanpinnan tulee olla pääasiassa vettä läpäisevää. Hulevedet tulee ensisijaisesti imeyttää tontilla.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa-alueen raja.

Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.

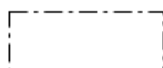
Ohjeellinen tontin raja.

0,2

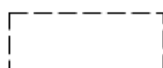
Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

II

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

Rakennusala.

Ohjeellinen rakennusala.

Ajoneuvoliittymä

5.4 Nimistö

Asemakaavamuutosalueelle nimetään yksi uusi katu, Joenniementie.

6 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

6.1 Toteuttaminen ja ajoitus

Kunta rakentaa alueelle tulevan uuden kadun ja kunnallistekniikan kaavan voimaan tulon jälkeen ja asettaa tontit luovutettavaksi rakentamista varten. Toteuttamisen aikataulu on avoin.

6.2 Toteutuksen seuranta

Kaavan toteuttamisen seuranta toteutetaan pääasiassa rakennuslupien myöntämisen yhteydessä.

Paltamossa ____.9.2025

Mika Hakkarainen
Kaavoittaja

LIITTEET

Liite 1 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Liite 2 Luontoselvitys

Liite 3 Viitesuunnitelma

Liite 4 Kooste luonnosvaiheen lausuntojen ja mielipiteiden käsittelystä

Liite 5 Kooste ehdotusvaiheen lausuntojen ja muistutusten käsittelystä

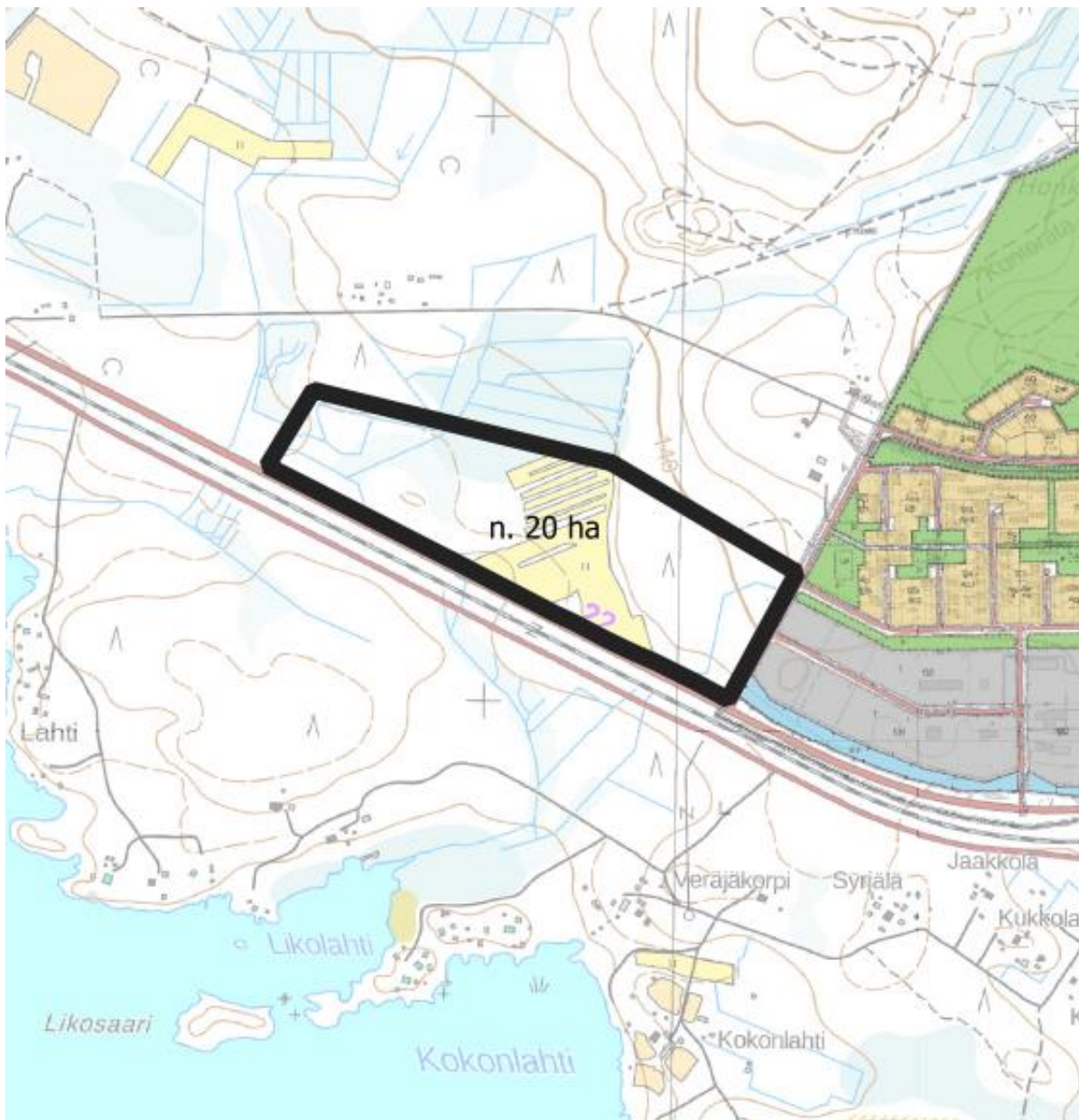
Liite 6 Asemakaavan seurantalomake

8.4.2025 (päivitetty 1.10.2025)

khall 24.9.2024 § 169

Ouluntien teollisuusalueen asemakaava

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on lakisääteinen (AKL 63 §) kaavan laatimiseen liittyvä asiakirja, jossa esitetään suunnitelma kaavan laatimisessa noudatettavista osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista (AKL 9 §).

OAS:n tarkoituksena on kertoa kaavoituksen lähtökohdat ja periaatteet sekä se miten kaavatyö etenee, kuinka ratkaisujen vaikutukset arvioidaan ja kuinka osalliset voivat osallistua kaavoitukseen.

Lähtökohdat

Suunnittelualue

Asemakaava-alue sijaitsee vt 22 maantien pohjoispuolella noin 2 km etäisyydellä keskustasta. Alue rajoittuu voimassa olevaan asemakaavaan. Suunnittelualue on tavanomaista metsätalousmetsää.

Kaavan tarkoitus ja tavoitteet

Asemakaavan tavoitteena on kaavoittaa Paltamon kunnan omistamalle maalle yritys- ja teollisuustontteja.

Paltamon kunnassa on vireillä suuria teollisen toiminnan hankkeita. Kunnan strategian tavoitteena on olla aktiivinen edelläkävijä sekä bio-, kierto- ja jakamistalouden keskittymä. Toimenpiteinä kunta edesauttaa kiertotalouteen ja sivuvirtojen hyödyntämiseen liittyvän yritystoiminnan sekä biotuotetehtaan toimintaa tukevan yritystoiminnan syntymistä ja sijoittumista alueelle mm. teollisuusalueen suunnittelulla ja valmistelulla.

KaiCell Fibers Oy:n biotuotetehtaan asemakaavoituksen yhteydessä on asemakaavoitettu teollisuustontteja uuden tehdasalueen eteläpuolelle Ouluntien ja Oulu-Kontiomäki -junaradan väliin riittävän teollisuustonttitarjonnan varmistamiseksi. Keväällä 2024 Paltamon kunta on päättänyt varata ko. alueen Suomen Säätoenergia Oy:n biometanolitehtaan

toimintaa varten (Khall 29.5.2024 § 101).

Vanhemmat T-merkinnällä olevat alueet sijaitsevat taajaman länsiosassa Ouluntien varressa. Nämä alueet kunta on vuokrannut alueen yrityksille.

Suurien yrityshankkeiden toteutuessa Paltamon kunnalla ei ole juurikaan tarjolla vapaita yritys- ja teollisuustontteja. Uusi yritys- ja teollisuustonttien asemakaavoittaminen on tarpeen yritystoiminnan edellytysten ylläpitämiseksi ja kehittymiseksi.

Alueen nykytilanne

Suunnittelualue on rakentamatonta metsätalousmetsää.

Maanomistus

Suunnittelualueen omistaa kokonaan Paltamon kunta.

Kaava-alueita koskevat suunnitelmat, selvitykset ja päätökset

Valtakunnalliset alueiden käytön tavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet eli VAT:t ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Valtion ja kuntien viranomaisten on otettava tavoitteet huomioon toiminnassaan ja edistettävä niiden toteuttamista. Viranomaisten tulee myös arvioida toimenpiteidensä vaikutuksia valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden suhteen. Valtioneuvoston päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista on tullut voimaan 1.4.2018.

Keskeiset teemat uusissa valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa ovat toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen, tehokas liikennejärjestelmä, terveellinen ja turvallinen elinympäristö, elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat ja uusiutuvamiskyinen energiahuolto.

Maakuntakaavat

- Kainuun vaihemaakuntakaava 2030. Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 käsitellään alue- ja yhdyskuntarakennetta, virkistystä, liikennejärjestelmää, luonnon- ja kulttuuriympäristöä sekä luonnonvarojen käyttöä ja elinkeinojen toimintaedellytyksiä. Maakuntakaavassa osoitettavien uusien kaavaratkaisujen osalta kaava kumoaa tai muuttaa osin Kainuun vaihemaakuntakaavan 2020 ratkaisuja ja sisältää teknisluonteisia korjauksia muiden voimassa olevien maakuntakaavojen kaava-merkintöihin ja -määräyksiin.
- Kainuun maakuntakaava 2020, joka hyväksyttiin Kainuun maakuntavaltuustossa 7.5.2007 ja vahvistettiin valtioneuvostossa 29.4.2009.
- Kainuun 1. vaihemaakuntakaava, joka hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 19.3.2012 ja vahvistettiin ympäristöministeriössä 19.7.2013.
- Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava, joka hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 1.12.2014 ja vahvistettiin ympäristöministeriössä 7.3.2016.

- Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2030, hyväksytty maakuntavaltuustossa 30.11.2015 ja vahvistettu ympäristöministeriössä 31.1.2017
- Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035. Kainuun maakuntavaltuusto on hyväksynyt kaavan 12.12.2023. Kaava on kuulutettu voimaan 6.3.2024 mutta ei ole vielä lainvoimainen.

Yleiskaava

Paltamon kuntakeskuksen osayleiskaavan kunnanvaltuusto on hyväksynyt 20.5.1983 oikeusvaikutuksettomana. Yleiskaava on vanhentunut.

Biotuotetehtaan (Kaicell) kaavoituksen yhteydessä on laadittu Paltamon keskustaajamasta yleiskaavallinen tarkastelu, joka ei kuitenkaan ylety suunnittelualueella.

Asemakaavat

Alue on asemakaavoittamaton

Pohjakartta

Alueelle laaditaan uusi kaavan pohjakartta 2025.

Asemakaavan vaikutukset ja niiden arviointi

Vaikutusten selvittämisestä kaavaa laadittaessa on säädetty alueidenkäyttölain 9 §:ssä seuraavaa: *Kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.*

Tärkeimmät vaikutukset esitetään kaavan ehdotusvaiheessa kaavaselostuksessa.

Osalliset

Maankäyttö ja rakennuslain mukaan **osallisia** ovat alueen maanomistajien lisäksi kaikki, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisia ovat mm. alueen käyttäjät, lähialueen asukkaat, yritykset, yhtiöt, järjestöt, kunnan luottamuselimet, viranomaiset, maanomistajat sekä muut tahot, joilla on intressiä kaavoitusta koskevissa asioissa.

Tässä kaavamuutoksessa keskeisiä osallisia ovat kaava-alueen naapureina olevat asukkaat ja maanomistajat sekä alueella operoivat yhdyskuntatekniset toimijat.

Keskeisimmät viranomaistahot; Kainuun ELY-keskus, Kainuun Museo, Kainuun pelastuslaitos, Kainuun liitto ja Pohjois-Pohjanmaan ELY -keskus.

Kaikilla em. osapuolilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua mielipiteensä luonnoksesta tai jättää muistutus kaavaehdo-

tuksesta. Kaavahankkeesta ja siihen liittyvästä luonnosaineistosta saa tietoja Paltamon kunnan tekniseltä toimistolta kunnantalolta ja verkkosivuilta.

Suunnitteluvaiheet, tiedottaminen, vaikuttamismahdollisuudet ja aikataulu

I Hankkeen käynnistäminen ja vireilletulo

huhtikuu 2025

Kunnan kaavoituspäätös 24.9.2024 § 168

Kaava kuulutetaan vireille ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan nähtäville.

Nähtävillä asettamisesta ilmoitetaan Kainuun Sanomissa, kunnan ilmoitustaululla sekä verkko-sivuilla: www.paltamo.fi. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma pidetään nähtävillä Paltamon kunnantalolla ja verkkosivuilla. Lisäksi toimitetaan aineisto alueen maanomistajille, haltijoille ja viranomaisille.

Osallisilla on mahdollisuus lausua mielipide hankkeesta suullisesti tai kirjallisesti ja arvioida osallistumis- ja arviointisuunnitelman riittävyttä annetun ajan aikana (30vrk). Mikäli suunnitelma on puutteellinen, osallisilla on mahdollisuus tehdä Kainuun ely -keskukselle esitys koskien osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta käytävää neuvottelua. Mahdolliset muutokset tai neuvottelutarpeet tulee esittää ennen kuin asemakaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville.

I Kaavan valmisteluvaihe (luonnos)

touko-lokakuu 2025

Valmisteluaineiston (kaavaluonnos) nähtävillä olosta ilmoitetaan Kainuun Sanomissa tai Väylä-lehdessä, kaupungin ilmoitustauluilla sekä kunnan verkko- sivuilla: www.paltamo.fi

Osalliset ja kuntalaiset voivat esittää nähtävillä olevasta aineistosta mielipiteitä, jotka tulee toimittaa kunnalle ennen nähtävillä olon päättymistä.

Valmisteluvaiheessa selvittää alueen lähtötiedot, kuten suunnitelmat, luonnonolot (luontaselvitys), aluetta koskevat päätökset jne. Kuullaan alueella toimijoita.

Lähetetään nähtävillä oleva aineisto viranomaisille, pyydetään lausunnot ja tarvittaessa järjestetään viranomaisneuvottelu.

Käsitellään luonnoksesta saatu palaute ja tehdään tarvittavat muutokset.

Kaavaluonnoksesta muokataan kaavaehdotus ottaen huomioon luonnosvaiheessa saatu palaute.

II Kaavaehdotus

joulukuu 2025

Kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta ilmoitetaan Kainuun Sanomissa tai Väylä-lehdessä, kunnan ilmoitustauluilla sekä kunnan verkko- sivuilla: www.paltamo.fi Lisäksi kaavamuuotosalueeseen kuuluvan maan omistajalle ja kunnantiedossa olevalle maan haltijalle, jonka kotikunta on toisella, väestötietojärjestelmään merkityllä paikkakunnalla tai jonka osoite muutoin on kunnan tiedossa, ilmoitetaan kirjeitse.

–Asemakaava ehdotus pidetään nähtävänä 30 päivää Paltamon kunnantalolla ja

verkko- sivuilla.

- Osalliset ja kunnan jäsenet voivat esittää kaavaehdotuksesta muistutuksia, jotka tulee toimittaa kaupungille ennen nähtävillä olon päättymistä.
- Pyydetään viranomaislausunnot.
- Tarvittaessa käydään viranomaisneuvottelu.

Lausunnot ja muistutukset käsitellään ja laaditaan vastineet, joiden perusteella kunta tekee perustellut päätökset. Päätöksistä tiedotetaan maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämän menettelyn mukaisesti

- Muistuttajalle, joka on ilmoittanut osoitteensa, ilmoitetaan kunnan perusteltu kannanotto esitettyyn mielipiteeseen.

Jos kaavaehdotukseen tehdään oleellisia muutoksia, se asetetaan uudelleen nähtäville (MRA 32 §).

II Kaavan hyväksyminen

tammikuu 2026

Nähtävillä olon jälkeen kaavaehdotukseen tehdään mahdolliset korjaukset ja tarkennukset, minkä jälkeen kaava hyväksytään. Kaavan hyväksymisestä ilmoitetaan osallisille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet. Lisäksi kaavan hyväksymispäätöksestä tiedotetaan kunnan kotisivuilla internetissä ja siellä julkaistaan hyväksytty kaava sekä kaavaselostus.

Mikäli kaava ei vastaa laissa esitettyjä sisältövaatimuksia tai kaavan käsittelyssä on tapahtunut menettelytapavirhe, osallisilla ja kunnan jäsenillä on mahdollista valittaa kaavasta ja hakea muutosta. Valitus osoitetaan hallinto-oikeuteen. Mahdollinen jatkovalitus osoitetaan korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

III Kaavan voimaantulo

Mikäli hyväksymispäätöksestä ei ole valitettu, asemakaava tulee voimaan kuulutuksella kunnan ilmoitustauluilla sekä kunnan verkko- sivuilla.

Viranomaisyhteistyö

Kunkin vaiheen aineistot toimitetaan viranomaisille ja pyydetään lausunnot ja käydään viranomaisneuvottelut tarpeen mukaan.

Yhteystiedot:

Asemakaavan valmistelusta lisätietoja saa Paltamon kunnantalolta ja verkkosivuilta.

Paltamon kunnantalo

Salmelankuja 1

88300 Paltamo

Kaavoittaja

Mika Hakkarainen

mika.hakkarainen@sotkamo.fi

puh. 040 187 7970

<https://www.paltamo.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus-ja-maankaytto.html>

Ouluntien asemakaava

Paltamon kirkonkylän asemakaava-alueen korttelit 302-305 ja siihen liittyvät katu- ja viheralueet.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma palaute tiivistelmä ja vastineet

Lausunnot

Kainuun Liitto

Kainuun maakuntavaltuuston hyväksymän (22.12.2021, § 41) Kainuu-ohjelman yhtenä tavoitteena on, että teollisuuden jalostusaste sekä työn tuottavuus paranevat Kainuussa. Kainuun liitto toteaa, että Paltamon Ouluntien teollisuusalueen asemakaava edistää omalta osaltaan Kainuu-ohjelman teollisuutta koskevien tavoitteiden toteutumista.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) on tuotu esiin Kainuun voimassa oleva maakuntakaavatilanne. Tarkennuksena Kainuun liitto toteaa, että Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2030 on hyväksytty maakuntavaltuustossa 30.11.2015 ja vahvistettu ympäristöministeriössä 31.1.2017. Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035 on kuulutettu voimaan 6.3.2024, muttei ole vielä lainvoimainen.

Kainuun liitto toteaa, että suunnittelualue sijaitsee voimassa olevassa maakuntakaavoituksessa osoitetulla maa- ja metsätalousvaltaisella alueella M, jota koskee suunnittelumääräys (Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun vaihemaakuntakaava 2030). Alue on myös Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 osoitetulla matkailun vetovoima-alueella ja liikenteen yhteistyökäytävällä (lk), jota koskee suunnittelumääräys.

Suunnittelualueetta koskevat myös Kainuun voimassa olevan maakuntakaavoituksen yleiset suunnittelumääräykset mm. liikenneturvallisuuden osalta.

VASTINE Täydennetään maakuntakaavatilanne OAS:iin ja kaavaselostukseen.

Kainuun museo

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Suunnittelualueella ei sijaitse valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita tai maisemia. Lähimmät arvokkaiksi luokitellut rakennetun kulttuuriympäristön kohteet ja maisemat sijaitsevat sen verran etäällä suunnittelualueesta, että suunnitelmilla ei todennäköisesti ole niihin vaikutuksia.

Muinaisjäännökset

Muinaisjäännökset ovat menneisyydessä eläneiden ihmisten toiminnasta jääneitä jälkiä. Ne ovat pääasiassa kiinteitä muinaisjäännöksiä ja ne voivat olla myös irrallisia muinaisesineitä. Kaikki kiinteät muinaisjäännökset ovat Suomen muinaismuistolain (295/1963) mukaan rauhoitettuja. Ilman lain nojalla annettua lupaa kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty.

Suunnitellulla Ouluntien teollisuusalueen asemakaava-alueella ei sijaitse muinaismuistolain rauhoittamia tunnettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä. Lidar-tutkimuksissa ei havaittu mitään muinaisjäännöksiin viittaavaa.

Kainuun Museo haluaa huomauttaa, että muinaismuistolain §14 mukaan, jos teollisuusalueella maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäännös, jota aikaisemmin ei ole tunnettu, on työ kohteen luona keskeytettävä välittömästi ja löydöstä on viipymättä tehtävä ilmoitus joko Museovirastolle tai alueellisen vastuumuseon (Kainuun Museo) arkeologille. Kiinteitä muinaisjäännöksiä toimenpidealueilla ovat todennäköisesti pienet tervahaudat ja hiilimiilut, jotka eivät näkyneet Lidar-kuvissa. Muita muinaisjäännöksiä voivat olla maa- ja kivikummut, röykkiöt tai kiveykset, maanpinnalle selkeästi näkyvät pyyntikuopat. Niin ikään muinaismuistolain §16 mukaisesti, jos alueelta löydetään muinaisesineeksi epäilty esine, tai sellaisen katkelma, on kaivuun paikalla lopetettava välittömästi ja otettava viipymättä yhteys joko Museovirastoon tai alueellisen vastuumuseon arkeologiin.

VASTINE Huomioidaan lausunto kaavan jatkotyössä

PALTAMON OULUNTIE ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUALUEEN LUONTOSELVITYKSET 2025

Lassi Kumpula
22.9. 2025

Rudolfintie 14 A 411, 00870 Helsinki | +358 44 54 84 625 | www.metsanen.com

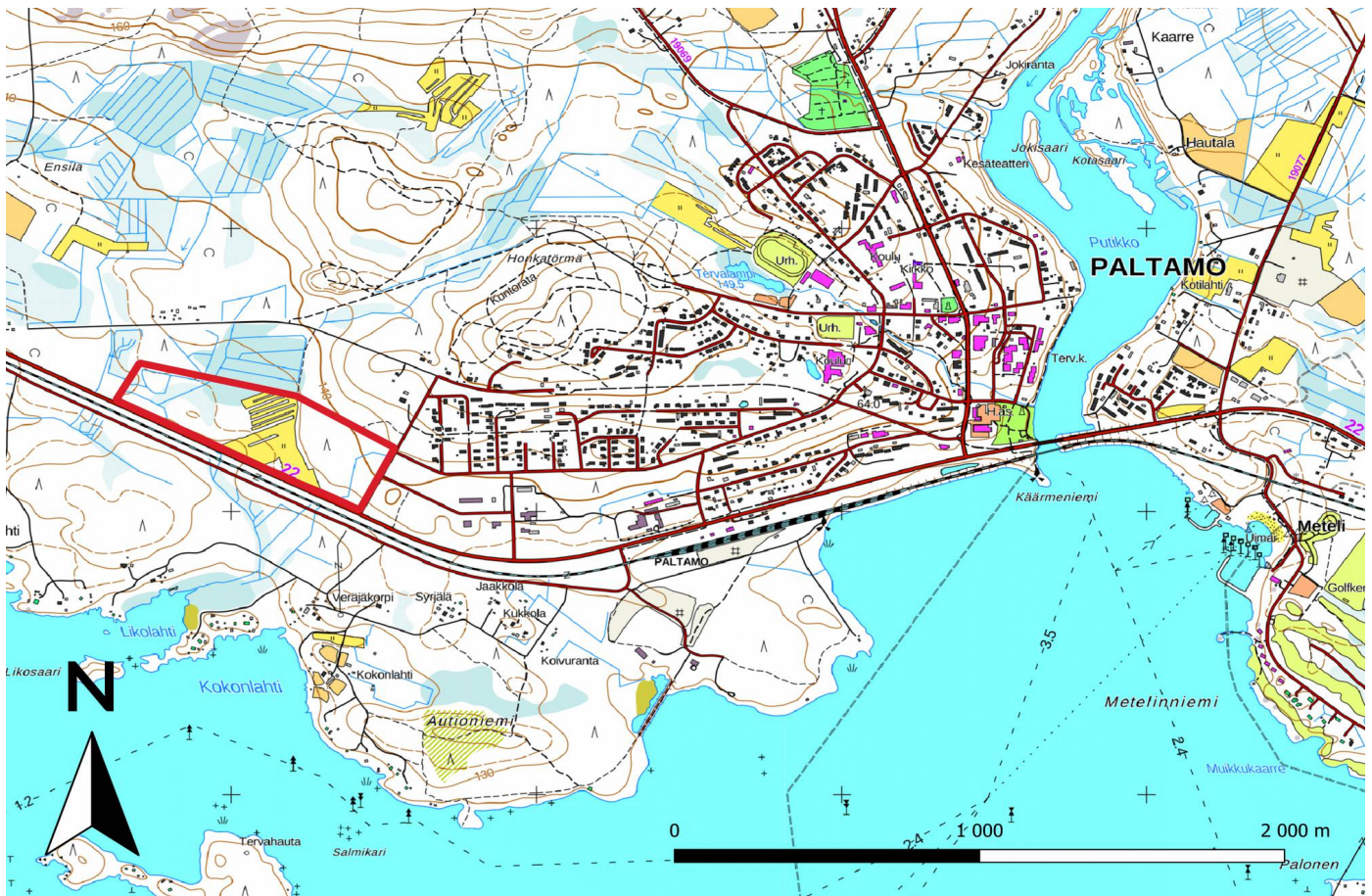
1. JOHDANTO.....	3
2. SUUNNITTELUALUEEN YLEISKUVAUS	3
3. AINEISTOT JA MENETELMÄT	4
3.1 Lähtötiedot	4
3.2 Viitasammakko	4
3.3 Pesimälinnut.....	5
3.4 Hyönteiset	5
3.5 Luontotyytit ja kasvikohteet.....	6
3.6 Lepakot.....	6
3.7 Liito-orava.....	7
4. TULOKSET.....	7
4.1 Kohteiden arvottaminen.....	7
4.2 Viitasammakko.....	9
4.3 Pesimälinnut.....	9
4.4 Hyönteiset.....	10
4.5 Luontotyytit ja kasvikohteet.....	10
4.5.1 Maatalousmaa.....	11
4.5.2 Kuivahko kangas 1.....	12
4.5.3 Kuivahko kangas/turvekangas 2.....	13
4.5.4 Tuore kangas/turvekangas 1.....	13
4.5.5 Joutomaa.....	13
4.5.6 Tuore kangas/turvekangas 2.....	13
4.5.7 Tuore kangas 3.....	14
4.5.8 Tuore kangas/turvekangas 4.....	14
4.5.9 Tiheä metsäsaareke.....	14
4.5.10 Soinen kosteikkoalue.....	14
4.5.11 Vieraslajit.....	15
4.6 Lepakot.....	15
4.7 Liito-orava.....	15
5. JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET.....	15
5.1 Johtopäätökset.....	15
5.2 Suositukset.....	16
6. LÄHTEET JA VIITTEET.....	16
7. LIITTEET.....	17

1. JOHDANTO

Paltamon kunnan tekniset palvelut tilasi keväällä 2025 Luontoselvitys Metsänen Oy:ltä luontoselvitykset Paltamon Ouluntien asemakaavan suunnittelualueelle. Alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa. Työt käsittivät niin sanottujen lakikohteiden ja arvokkaiden luontotyyppien, viitasammakon sekä pesimälinnuston kartoittamisen. Lisäksi tarkasteltiin lepakoiden, liito-oravan, huomionarvoisten hyönteisten ja -putkilokasvien esiintymistä suunnittelualueella. Maastotyöt suoritti luontokartoittaja (eat) Lassi Kumpula keväällä ja kesällä 2025. Tässä raportissa esitetään selvitysten tulokset. Raportointiin osallistui myös ympäristösuunnittelija (AMK) ja luontokartoittaja (eat) Timo Metsänen.

2. SUUNNITTELUALUEEN YLEISKUVAUS

Suunnittelualue sijaitsee Paltamon kunnan alueella, Oulujärven pohjoispuolella noin 2 kilometriä Paltamon keskustasta länteen. Alue rajoittuu lounaassa Valtatie 22:een (Ouluntie).

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti.

Suunnittelualueen pinta-ala on noin 20 hehtaaria mistä noin neljäsosa on vanhaa pelto-/viljelymaata ja loput metsätalouskäytössä olevaa metsämaata.

3. AINEISTOT JA MENETELMÄT

3.1 Lähtötiedot

Suunnittelualueella ei ole tehty aikaisempia luontoselvityksiä. Työssä käyttökelpoisia (paikkatieto) aineistoja ja tietoja pyrittiin hankkimaan eri organisaatioilta. Hankittuja tai tarkastettuja aineistoja olivat:

LUOMUS

- Laji.fi portaali

BirdLife Suomi

- Kansainvälisesti tärkeiden lintualueiden rajaukset (IBA-alueet)
- Kansallisesti tärkeiden lintualueiden rajaukset (FINIBA-alueet)

Metsäkeskus

- Erityisen tärkeät elinympäristöt (ETE)
- Hakkuuaikomukset

MML

- Paikkatietoikkuna, historialliset ilmakuvat

3.2 Viitasammakko

Viitasammakko kuuluu luontodirektiivin IV a) liitteen lajiluetteloon ja sen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä. Laji on rauhoitettu myös luonnonsuojelulain nojalla. Viimeisimmässä Suomen uhanalaisuustarkastelussa viitasammakon kanta on luokiteltu elinvoimaiseksi (LC) (Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U-M. (toim.) 2019).

Viitasammakosta inventoitiin kohdelajin esiintyminen kiertolaskennalla joka tehtiin jalkaisin sopivilla paikoilla. Viitasammakkokoiraita etsittiin kuuntelemalla niiden lajille tyypillistä pulputtavaa soidinääntä. Kartoituskäynnit tehtiin 19.5 ja 30.5.2024. Sää oli havainnointiin hyvä: vuodenaikaan nähden lämmin ja lähes tyyni.

Taulukko 1. Viitasammakon kartoituskäyntien säätiedot.

Pvm	Kello	Lämpötila °C	Tuuli	Pilvisyys
19.05.24	23:00-01:00	+10..+7	S 2 m/s	4/8
30.05.24	23:00-01:00	+10..+9	W 1 m/s .. tyynä	3/8

Havainnoinnissa pyrittiin liikkumaan hitaasti ja mahdollisimman äänettömästi siten, että lähelläkään olevat sammakot eivät häiriintyisi.

Selvityksen merkittävin epävarmuustekijä on, saadaanko kuuntelu ajoittumaan selvitettävän populaation parhaimpaan soidinaikaan, jolloin tulokset ovat kattavimmat. Tavallisesti luontoselvitysten viitasammakkokuunteluiden tavoitteina on etsiä kutualueet, jotka paikannetaan ääntelevien koiraiden ja niiden muodostamien soidinryhmien perusteella. Luotettavien tulosten saamiseksi kuuntelu pyritään kohdistamaan parhaaseen soidinaikaan. Viitasammakon soidinkausi kestää noin 2–3 viikkoa. Lämpiminä keväinä kutuaika on kylmiä keväitä lyhyempi (Jokinen 2012, Sierla ym. 2004). Kuuntelun oikea-aikainen ajoittaminen edellyttää sääolosuhteiden sekä soitimen aloituksen ja kulun seuranta erityyppisillä viitasammakon esiintymispaikoilla. Tämä huomioitiin havainnoimalla lajin pääsoitimen aloitusta muilla kohteilla Kainuussa (laji.fi havainnot, oma seuranta Vekaraislampi, Paltamo).

Viitasammakon soidin voi olla aktiivista eri vuorokaudenaikoina, myös keskellä päivää. Päiväaikainen vilkas ääntely on kokemuksemme mukaan kuitenkin satunnaisempaa kuin ilta- ja yöaikainen soidin ja

ajoittunee yleisimmin soidinkauden alkuun.

Viitasammakkoselvitysten kuuntelut on luotettavinta tehdä illalla myöhään ja öisin, jolloin soidin on todennäköisimmin aktiivista. Sammakoiden soidinvireen keston lisäksi soitimeen voivat vaikuttaa satunnaiset tekijät. Huono sää, kylmyys, tuulisuus tai rankka sade hiljentävät sammakot. Satunnainen petojen ja muiden eläinten sekä itse inventoijan liikkuminen soidinpaikalla saattaa pelästyttää sammakot ja hiljentää kutupaikan ainakin joksikin aikaa.

Täysin luotettavan kuvan saaminen viitasammakon esiintymisestä vaatisi useita laskentakierroksia muutaman päivän välein (Lammi & Routasuo, 2009). Kohteen soidinkausi voi jäädä lyhyeksi ja ääntelyaktiivisuus vaihdella. On myös mahdollista, että samassakin vesistössä soidinhuiput sattuvat eri paikoilla eri päiviin. Yksittäinen laskenta ei siten välttämättä osu parhaaseen aikaan. Useamman käynnin ansiosta vältettäisiin mainituista syistä johtuva puutteellinen esiintymiskuva. Käytännössä useimmat viitasammakkoselvitykset tehdään kuitenkin kertalaskentoina

Viitasammakkoinventoinnissa yksittäin äänitelevien koiraiden lukumäärä ja sijainti on melko helppo määrittää, myös harvoista ryhmistä äänitelevien yksilöiden erottelu on varsin tarkkaa. Paikannusvirhe jää vähäiseksi, arviolta korkeintaan noin viiteen metriin. Suurten äänekkäiden soidinryhmien yksilömäärät ovat arvioita, niissä on yleensä täysin mahdotonta erotella yksilöitä äänimassasta. Soidinryhmien sijainti on rannan suunnassa yleensä helppo kartoittaa, mutta leveillä luhtavyöhykkeillä soidinalueen syvyyttä voi olla hankalampi määrittää, etenkin jos aluetta ei pääse kiertämään sivuilta.

Tietävästi ei ole testattu, kuinka hyvin suurten kuturyhmien yksilömäärien erottelu onnistuu ja vaikuttavatko esimerkiksi havainnoitsijasta johtuvat subjektiiviset tekijät tulokseen. Sammakoiden lukumääräarvioihin vaikuttaa eri syistä johtuva soitimen intensiteetin vaihtelu. Isokin ryhmä voi hiljetä tai olla vain harvaksen äänessä esimerkiksi sään huononnutta tai häiriön takia. Innokkaasti äänitelevä soidinryhmä saattaa antaa vaikutelman todellista suuremmasta sammakkojoukosta ja päinvastaisessa tapauksessa passiivisesta ryhmästä kirjataan aliarvio. Kunnostuksen, kuten ylipäänsä maankäytön suunnittelun näkökulmasta huomio kohdistuu kuitenkin itse kutupaikkojen sijaintiin ja lukumääräarvioiden tarkkuus on toissijaista vaikkakin kannan seurantamielessä tärkeää.

3.3 Pesimälinnut

Linnustoselvitys tehtiin yleisesti käytettyjä lintukartoitusmenetelmäohjeita soveltaen (Koskimies & Väisänen 1988 ja Luonnontieteellisen keskusmuseon kesäatlasmenetelmän ohjeet). Pesimälinnusto kartoitettiin kolmen kerran kartoituslaskentamenetelmällä, joka on ympäristöhallinnon (Mäkelä & Salo, 2023) ja BirdLife Suomen ohjeiden mukainen minimimäärä kierroksille. Suunnittelualue kuljettiin kullakin kartoituskierroksella hitaasti edeten ja kattavasti läpi niin, että mikään paikka ei jäänyt reitistä yli 50 m:n päähän. Kartoitukset toteutettiin 12.5, 4.6 ja 23.6.2025 säiltään soveliaina aamuina ja kierrokset aloitettiin noin auringonnousun aikaan.

Taulukko 2: Pesimälintujen kartoituskäyntien säätiedot.

Pvm	Kello	Lämpötila °C	Tuuli	Pilvisyys
12.05.25	04:00-09:00	+3..+10	Tyyntä .. S 2m/s	1/8
04.06.25	03:00-10:00	+8.. +14	Tyyntä .. 3m/s	2/8
23.06.25	04:00-11:00	+10..+17	S 1m/s .. SW 3m/s	2/8 .. 4/8

Havainnot reviiriä pitävistä koiraista ja muista havaituista yksilöistä merkittiin maastossa pistemäisenä paikkatietona QField- ohjelman avulla. Merkintöjen perusteella tulkittiin alueen linnuston parimäärät, jotka on esitetty myöhemmin taulukossa.

3.4 Hyönteiset

Luontotyyppiselvitysten yhteydessä arvioitiin suunnittelualueen potentiaalia luontodirektiivin (IVa) liitteen ja uhanalaisten hyönteisten elinympäristöksi.

3.5 Luontotyytit ja kasvikohteet

Tässä luontoselvityksessä on paikannettu luonnonsuojelulain (64 §) suojeltavien luontotyyppien, metsälain (10 §) erityisen arvokkaiden elinympäristöjen ja vesilain (2 luvun 11§:n mukaisten kohteiden sekä 3 luvun 2 § kohdan 8 kohteiden) luontotyyppien lisäksi alueella esiintyvät uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit noudattaen julkaisun ”Suomen luontotyyppien uhanalaisuus” (Kontula & Raunio, 2018) luokittelua, jonka perusteella on osoitettu huomionarvoiset kohteet: edustavimmat uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit sekä metsälakikohteet ja vesilain mukaiset luontotyypit.

Luontotyyppien uhanalaisuuden arvotuksessa sovellettiin kansainvälistä IUCN Red List of Ecosystems -menetelmää Suomen oloihin soveltaen, [Suomen luontotyyppien Punaisen kirjan](#) v. 2018 uhanalaisuusarvioinnin mukaan. Luontotyypin uhanalaisuusluokka on ilmaistu Kansainvälisen Luonnonsuojeluliiton (IUCN) käyttämällä kirjainlyhenteillä:

CR - äärimmäisen uhanalainen, **EN** - erittäin uhanalainen, **VU** - vaarantunut, **NT** - silmälläpidettävä, **DD** - tiedot puutteelliset eli luontotyypin uhanalaisuutta ei ole Suomessa arvioitu.

Huomattava, että uhanalaisuusluokituksessa tässä selvityksessä käytetty luokitus on määritelty Punaisen Kirjan uhanalaisuusarvioinnin maakuntakohtaisen kategorian mukaisesti, jolloin se vastaa Kainuun luontotyyppien uhanalaisuudesta annettua luokitusta.

Kohteiden edustavuutta arvioitiin viisiportaisella asteikolla: Erinomainen (4) – hyvä (3) – kohtalainen (2) – heikko (1) – ei luontotyyppi (0). Edustavuuden kriteereihin kuuluu kohteen piirteiden vertaaminen luontotyypin kuvaukseen ja sille tyypillisen lajiston esiintyminen. Edustavuuden arvioon vaikuttavat myös puuston ikä, erirakenteisuus, lahopuuston määrä sekä kohteen vesitalous ja vieraslajien esiintyminen.

Luonnontilaisuutta arvioitiin neljäportaisella asteikolla, luontotyyppikohtaista määrittelyä noudattaen: Luonnontilainen (4) – vähän heikentynyt (3) – heikentynyt (2) – täysin muuttunut (1).

Luokat pohjautuvat Natura -luontotyyppien inventointiohjeen määrittelyihin (Airaksinen, A & Karttunen, K. 2001) ja uhanalaisten luontotyyppien kuvauksiin (Kontula, T. & Raunio, A. 2018).

Luontotyyppikartoituksen osana etsittiin huomionarvoisia putkilokasveja ja haitallisia vieraslajeja. Luontotyyppikartoitus toteutettiin rajaamalla kohteet maastossa suoraan paikkatiedoksi ja tarvittaessa kuvioiden rajoja tarkennettiin ilmakuviin perusteella, laadittiin kasvillisuuskuvaus ja määritettiin luontotyyppi sekä arvioitiin sen edustavuutta.

Esiselvityksen perusteella kohdennettiin maastotyötä mahdollisten huomionarvoisten ja uhanalaisten lajien löytämiseksi. Suomen Luonnontieteellisen keskusmuseon ylläpitämän Suomen Lajitietokeskuksen portaalista (Laji.fi) haettiin havaintoja lajeista. Suomen metsäkeskuksen paikkatiedoista selvitettiin erityisen tärkeiden elinympäristöjen mahdollisia sijainteja suunnittelualueella.

Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksen maastotyöt suoritettiin 21.7 ja 28.7 2025.

3.6 Lepakot

Lepakkoselvitys tehtiin Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen keväällä 2023 julkistamia kartoitusohjeita noudattaen ja soveltaen esiselvityksenä. Ensimmäisen lintulaskennan yhteydessä arvioitiin alueen kelpoisuutta lepakoiden saalistukseen, kauttakulkuun ja päivehtimiseen. Työssä paikannettiin mahdolliset potentiaaliset päiväpiilot, joita voivat olla muun muassa rakennukset, puunkolot ja repsottavat kaarnanaluset.

3.7 Liito-orava

Ensimmäisen lintulaskennan yhteydessä arvioitiin alueen ja sen lähiympäristön soveltuvuutta lajin elinympäristöksi.

4. TULOKSET

4.1 Kohteiden arvottaminen

Alueiden arvottamisessa on hyödynnetty Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi oppaan (Mäkelä & Salo, 2023) kriteeristöä. Luokkia on avattu tarkemmin julkaisun taulukossa, joka esitetään alla. Pääluokat ovat:

- luokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet
- luokka 2: Erityisen tärkeät kohteet
- luokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet
- luokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet

Taulukko 3. Arvottamisessa erotettavat arvoluokat 1–4 ja niihin kuuluvat kohteet. Rauhoitettuja lajeja (LSL 69, 70 ja 74 §) koskeva hävittämiskielto tulee huomioida, vaikka näitä lajeja ei ole sijoitettu taulukon arvoluokkiin*. Arvottamisessa on tämän taulukon ohella tutustuttava arvottamiskriteerien soveltamisesta tekstissä annettuihin ohjeisiin sekä käytettävä aina myös tapauskohtaista harkintaa. Taulukon luokat eivät kata kaikkea luontoa, vaan niiden ulkopuolelle jää niin sanottu tavanomainen luonto.

Arvoluokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet	Arvoluokka 2: Erityisen tärkeät kohteet	Arvoluokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet	Arvoluokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet
Aina huomioitavat • Luonnonsuojelualueet • Natura 2000 -alueet • Suojeluun varatut alueet • LSL:lla suojeltujen luontotyyppien rajatut esiintymät • LSL:n tiukasti suojeltujen luontotyyppien esiintymät • Vesilain suojellut luontotyypit • Luontodirektiivin liitteen IV a lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat • Luontodirektiivin liitteen IV b kasvilajien esiintymispaikat	Aina huomioitavat • Valtakunnallisesti arvokkaat luontokohteet¹ • Ekologisen verkoston kannalta erittäin tärkeät kohteet • Luontotyyppi- ja lajiesiintymien muodostamat merkittävät kokonaisuudet² • Uhanalaisten luontotyyppien merkittävät esiintymät	Aina huomioitavat • Ekologisen verkoston kannalta tärkeät kohteet • Luontotyyppi- ja lajiesiintymien muodostamat muut kokonaisuudet²	Aina huomioitavat • Ekologisia yhteyksiä tukevat kohteet

Arvoluokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet	Arvoluokka 2: Erityisen tärkeät kohteet	Arvoluokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet	Arvoluokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet
• LSL:n erityisesti suojeltavien lajien rajatut esiintymispaikat • Luontodirektiivin liitteen II lajien sekä lintudirektiivin liitteen I lajien ja niitä vastaavien muuttolintujen rajatut esiintymispaikat • LSL 73 § suurten petolintujen toistuvasti käytössä ja selvästi nähtävissä olevat pesäpuut	• Uhanalaisten lajien merkittävät esiintymät • Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppien merkittävät esiintymät • Lintudirektiivin liitteen I lajeille ja niitä vastaaville muuttolinnuille erittäin tärkeät kohteet³		
Lisäksi yleispiirteisessä suunnittelussa huomioitavat	Lisäksi yleispiirteisessä suunnittelussa huomioitavat • Maakunnallisesti arvokkaat luontokohteet¹	Lisäksi yleispiirteisessä suunnittelussa huomioitavat • Maakunnalle ominaisten luontotyyppien merkittävät esiintymät • Maakunnan vastuulajien merkittävät esiintymät	Lisäksi yleispiirteisessä suunnittelussa huomioitavat
Lisäksi yksityiskohtaisessa suunnittelussa huomioitavat • Luontodirektiivin liitteen IV a lajien tärkeät kulkuyhteydet ja siirtymäreitit • LSL 95 §:n luonnonmuistomerkit	Lisäksi yksityiskohtaisessa suunnittelussa huomioitavat • LSL:lla suojeltujen luontotyyppien rajaamattomat esiintymät • Luontodirektiivin liitteen II lajien rajaamattomat merkittävät esiintymispaikat • Lepakoille tärkeät saalistusalueet⁴	Lisäksi yksityiskohtaisessa suunnittelussa huomioitavat • Paikallisesti arvokkaat luontokohteet¹ • Uhanalaisten luontotyyppien muut esiintymät • Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppien muut esiintymät • Uhanalaisten lajien muut esiintymät • Lintudirektiivin liitteen I lajeille ja niitä vastaaville muuttolinnuille tärkeät kohteet³ • Luontodirektiivin liitteen II lajien muut esiintymispaikat	Lisäksi yksityiskohtaisessa suunnittelussa huomioitavat • Silmälläpidettävien luontotyyppien ja lajien esiintymät⁵ • Alueellisesti uhanalaisten luontotyyppien ja lajien esiintymät⁵ • Kohteet, joilla esiintyy yksittäisiä huomionarvoisia, pienpiirteisiä luonnonarvoja • Lajistollisesti arvokkaat uusympäristöt • Muut monimuotoisuutta tukevat kohteet

* hävittämiskiellosta poiketen (LSL 82 § yleispoikkeus) aluetta saa käyttää maa- ja metsätalouteen tai rakennustoimintaan ja rakennuksia sekä laitteita tarkoituksensa mukaisesti. Tällöin on kuitenkin vältettävä vahingoittamista tai häiritsemistä rauhoitettuja eläimiä ja kasveja, jos se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia. Yleispoikkeus ei koske teollisen mittakaavan toimintaa.

¹ ennalta tunnetut, aiemmin tehdyissä selvityksissä rajatut kohteet

² erityisesti huomioitavien ja silmälläpidettävien luontotyyppien ja/tai lajien muodostamat kokonaisuudet

³ pesimä-, levähdys-, ruokailu-, talvehtimis- ja sulkimisalueet sekä metson ja teeren soidinpaikat

⁴ EUROBATS-sopimus⁵ tapauskohtainen asiantuntijatulkinta arvoluokasta

4.2 Viitasammakko

Suunnittelualueen länsireunan kosteikkoalueella sijaitsevat vesikuopat ja suopainauuma voisivat toimia viitasammakon lisääntymisalueena mutta kartoituskäynneillä ei havaittu soidintavia viitasammakoita eikä muitakaan merkkejä viitasammakoista.

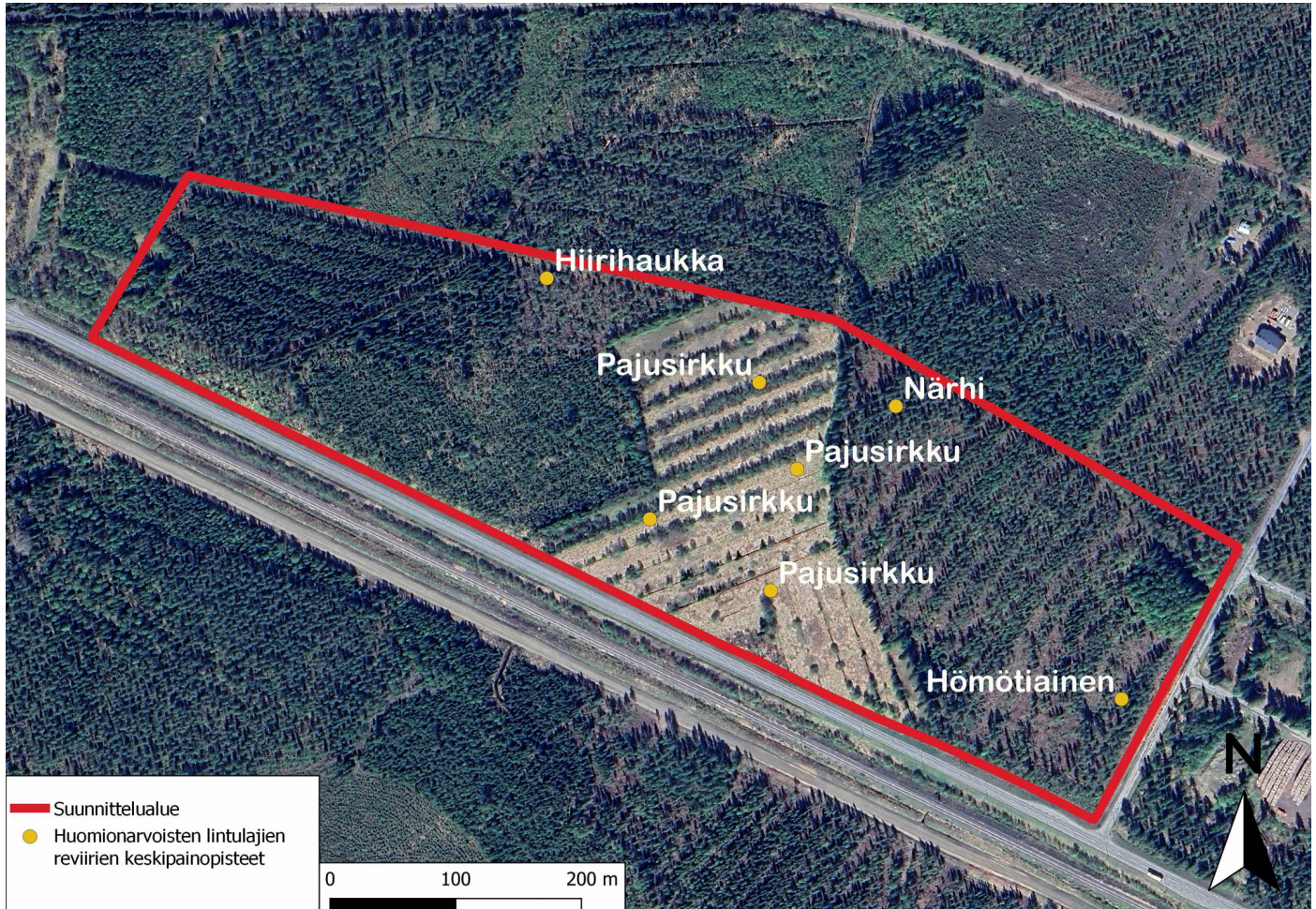
4.3 Pesimälinnut

Pesimälinnustoselvityksessä suunnittelualueella havaittiin 19 lintulajia, Näistä lajeista 17 tulkittiin pesivän tai pitävän reviiriään suunnittelualueella. Osa näistä lintujen reviireistä on suunnittelualueen rajalla sijaitsevia, mutta myös nämä lähireviirit/osittaisreviirit, joiden painopiste on tulkittu suunnittelualueen rajalle ovat mukana taulukossa 4.

Taulukko 4. Suunnittelualueen pesimälinnut ja muut lintuhavainnot v. 2025. Huomionarvoiset lajit lihavoitu. Taulukon uhanalaisluokat ovat EN=erittäin uhanalainen, VU=vaarantunut, NT=silmälläpidettävä LC=elinvoimainen.

Laji	Parit/reviirit	Uhanalaisuusluokka	Lisätiedot
Hernekerttu	1	LC	
Hiirihaukka	0-1	VU	Saalisti alueella
Hömötiainen	0-1	EN	Ruokailemassa, pesii todennäköisesti muualla
Lehtokerttu	1	LC	
Laulurastas	1	LC	
Metsäkirvinen	2	LC	
Närhi	0-1	NT	Pari, läpikulkumatalla?
Pajulintu	6	LC	
Pajusirkku	4	VU	
Palokärki	0	LC	Läpikulkumatalla?
Peippo	5	LC	
Peukaloinen	2	LC	
Punakylkirastas	1	LC	
Punarinta	4	LC	
Rautiainen	1	LC	
Räkättirastas	1	LC	
Talitiainen	1	LC	
Tiltiltti	2	LC	
Vihervarpunen	2	LC	

Suunnittelualueella tavattiin uusimmassa uhanalaisuusraportissa (Lehikoinen ym. 2019) Silmälläpidettäväksi (NT) luokiteltu laji närhi, vaarantuneeksi (VU) luokitellut lajit pajusirkku ja hiirihaukka sekä erittäin uhanalaiseksi (EN) luokiteltu laji hömötiainen. Äärimmäisen uhanalaisia lajeja (CR) ei alueella todettu. Muut suunnittelualueen lajit olivat luokituksestaan elinvoimaisia (LC).

Kuva 2. Huomionarvoisten lintulajien reviirien keskipainopisteet.

4.4 Hyönteiset

Luontotyyppiselvitysten yhteydessä arvioitiin että suunnittelualueen potentiaali uhanalaisten tai direktiivin IV a) hyönteislajien elinympäristöksi on heikko.

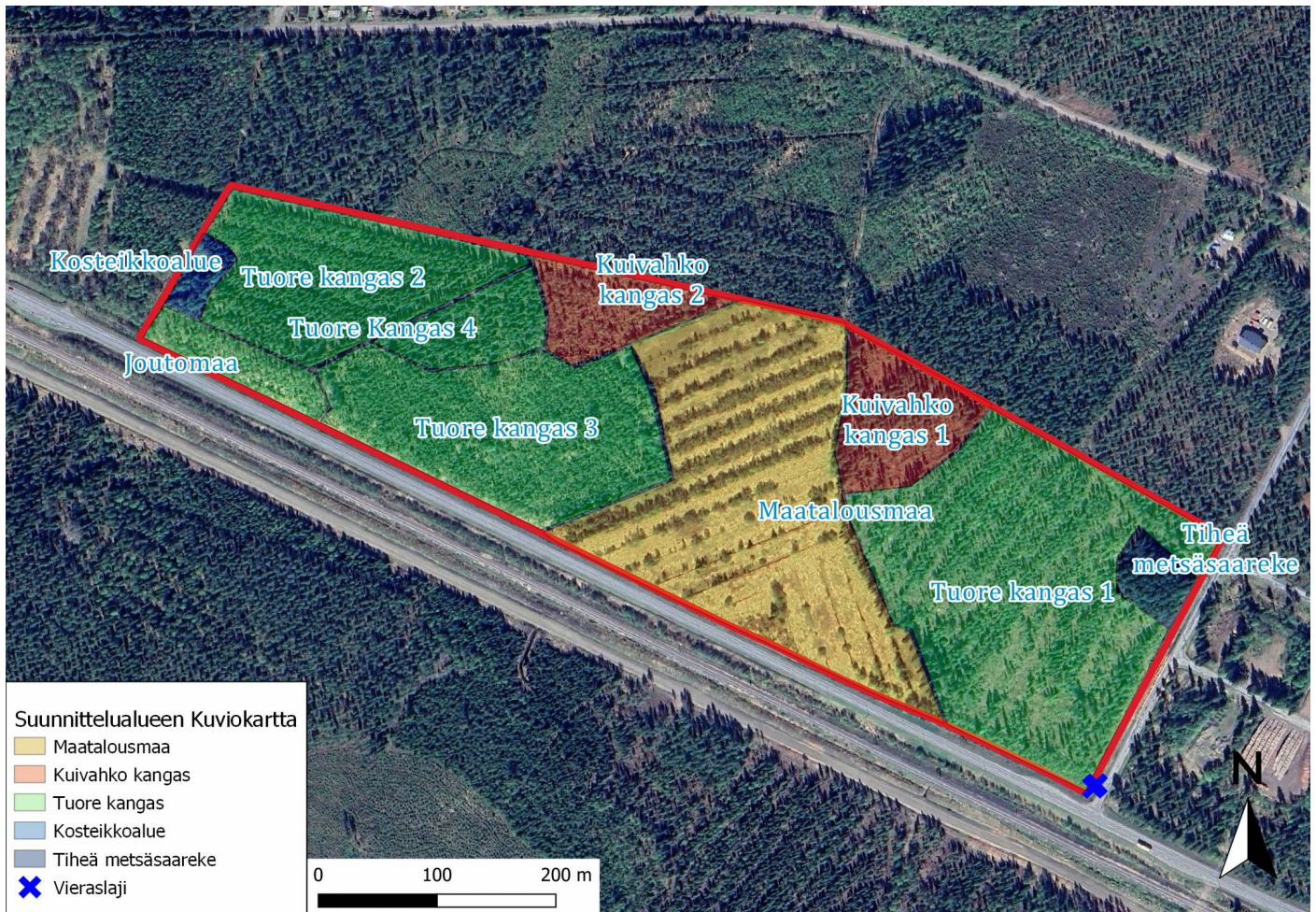
4.5 Luontotyytit ja kasvikohteet

Suunnittelualueelta ei tavattu luonnonsuojelulain tai vesilain mukaisia kohteita, uhanalaisten luontotyyppien kuvauksia vastaavia luonnontilaisia tai sen kaltaisia ja edustavia luontotyypppejä eikä uhanalaisia tai huomionarvoisia putkilokasveja.

Vanhan peltoalueen (maatalousmaa) itäpuolisissa metsiköissä (kuivahko kangas 1 ja tuore kangas 1) on ilmeisesti ollut suurehkoja myrskytuhoja joiden korjaushakkuilla (metsänkäyttöilmoitukset 2024) on ollut

merkittävä vaikutus kyseisten alueiden puustoon.

Seuraavassa kuvataan lyhyesti kohteen elinympäristökuviot jotka esitetty myös kuvan 3 kartalla:

Kuva 3. Elinympäristökuviot.

4.5.1 Maatalousmaa

Vanha peltoalue ollut maatalouskäytössä jo ainakin 1960-luvulla. Maatalouskäyttö loppunut. Sarkaojissa kasvaa todella suuria kiiltopajuja, raitaa, pienehköjä koivuja ja myös yksittäisiä kuusia. Valtalajeina: mesiangervo, korpikastikka ja maitohorsma.

Ei luontotyyppi (0).

Kuva 4. Maatalousmaa

4.5.2 Kuivahko kangas 1

Jäljellä oleva puusto lähinnä varttunutta mäntyä. Metsänkäyttöilmoituksen (2024) mukaan alueelle on tehty myrskytuhohakkuu.

Edustavuus: kohtalainen(2), Luonnontilaisuus: heikentynyt(2).

Kuva 5. Kuivahko kangas 1.

4.5.3 Kuivahko kangas/turvekangas 2

Varttunut puusto lähes kokonaan poistettu. Jäljellä harvakseltaan varttunutta mäntyä jonka alla nuorehko kuusi taimikko. Paikoin soistumaa, ojituksia.

Edustavuus: heikko(1), Luonnontilaisuus: täysin muuttunut(1).

4.5.4 Tuore kangas/turvekangas 1

Jäljellä oleva puusto pääosin nuorehkoa mäntyä ja kuusta. Metsänkäyttöilmoituksen (2024) mukaan alueelle on tehty myrskytuhohakkuu. Paikoin pienialaisia soistumia, ojituksia.

Edustavuus: heikko(1), Luonnontilaisuus: täysin muuttunut(1).

Kuva 6. Tuore kangas 1.

4.5.5 Joutomaa

Pieni kumparemainen kaistale valtatie vieressä, todennäköisesti ollut valtatie rakentamiseen liittyvä, vanhalle peltomaalle perustettu ylimääräisen maa-aineksen läjitysalue. Puusto pääosin hieskoivua.

Ei luontotyyppi(0).

4.5.6 Tuore kangas/turvekangas 2

Puusto lähinnä nuorehkoa kuusta. Harvennettu vastikään. Ojituksia.

Edustavuus: heikko(1), Luonnontilaisuus: heikentynyt(2).

4.5.7 Tuore kangas 3

Nuorta noin 5 metristä taimikkoa. Paikoin pienialaista soistumaa. Vesakoita raivattu vastikään.
Edustavuus: heikko(1), Luonnontilaisuus: heikentynyt(2).

4.5.8 Tuore kangas/turvekangas 4

Vanhempaa osaa jäljellä olevasta metsästä. Varttunutta kuusikkoa. Pienialaisia soistumia, ojituksia.
Edustavuus: kohtalainen(2), Luonnontilaisuus: heikentynyt(2).

4.5.9 Tiheä metsäsaareke

Sekapuustoinen hyvin tiheä pieni alue. Puulajeina: kuusi, mänty, hieskoivu ja haapa. Tuoretta kangasmetsää. Myrskytuhoilta säästynyt.
Edustavuus: kohtalainen(2), Luonnontilaisuus: heikentynyt(2).

Kuva 7. Tiheä metsäsaareke.

4.5.10 Soinen kosteikkoalue

Alueella olevat pienet vesikuopat todennäköisesti ihmistoiminnan seurausta. Osittain vanhaa peltomaata. Ojituksia. Pienehkö soistunut painanne pinta-alaltaan muutamia aareja jossa myös hieman avovettä. Rahkasammalia ja korpikarhunsammalta. Puusto pääosin nuorehkoa ja varttuneempaa kuusikkoa. Ojitukset kulkevat alueen läpi.

Edustavuus: kohtalainen(2), Luonnontilaisuus: heikentynyt(2).

Kuva 8. Suopainanne kosteikkoalaeella.

4.5.11 Vieraslajit

Kokontien ja Ouluntien risteyksen tuntumassa ojassa yksi suurehko ja muutamia pienempiä komealupiiniyksilöitä.

4.6 Lepakot

Suunnittelulueelta ja sen lähiympäristöstä ei löytynyt lepakoiden soveliaita päiväpiiloja kuten kolopuita. Yleisesti ottaen puusto suunnittelualueella ja lähialueilla on liian nuorta ja alue on suurelta osin avomaastoa tai voimakkaasti käsiteltyä talousmetsää joka ei ole erityisen soveliaista myöskään lepakoiden saalistusalueeksi.

4.7 Liito-orava

Suunnittelualueella ja sen lähiympäristössä ei esiinny lajille soveltuvaa elinympäristöä.

5. JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET

5.1 Johtopäätökset

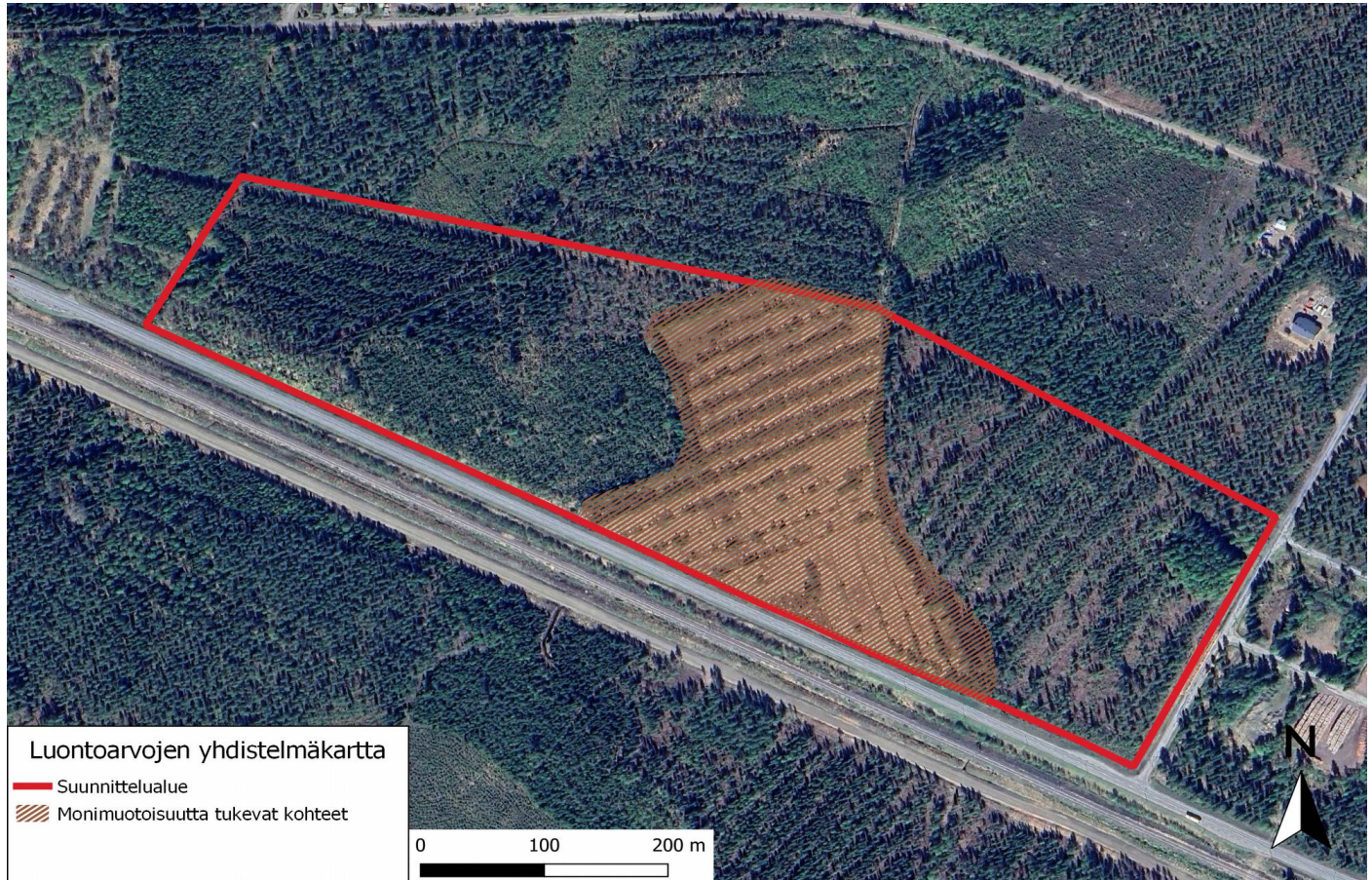
Suunnittelualueen luontoarvoista voidaan todeta maatalousmaalla (kuva 3) sijaitsevien pajusirkun reviirien keskittymän yltävän SYKE:n oppaan luokkaan 4, joka on monimuotoisuutta tukeva kohde jolla ei ole varsinaisesti lain suojaa tai suoraa huomiointivelvoitetta.

Lisäksi havaituista huomionarvoisista lajeista hiirihaukka ja hömötiainen pesivät todennäköisesti suunnittelualueen ulkopuolella ja suunnittelualue lienee osittain niiden laajemmalla reviirillä.

Suunnittelualue todettiin epäsojivaksi elinympäristöksi viitasammakolle, liito-oravalle ja lepakoille. Kaikki suunnittelualueen luontotyypit ovat epäedustavia ja muuntuneita tai eivät ollenkaan varsinaisia luontotyyppiä.

Huomionarvoisten hyönteisten elinympäristöksi suunnittelualueen potentiaali on mielestämme heikko ja tarkempia selvityksiä ei nähty tarpeelliseksi toteuttaa.

Suunnittelualueen kaakkoiskulmassa, hyvin lähellä Kokontien ja Ouluntien risteystä esiintyy muutamia yksilöitä haitallista vieraslajia komealupiinia.

Kuva 9. Suunnittelualueen luontoarvojen yhdistelmäkartta.

5.2 Suositukset

Vaarantuneeksi luokitellun pajusirkun huomiointi on suositeltavaa alueen maankäytössä. Parhaiten huomiointi tapahtuu säilyttämällä reviirien ympäristö vanhalla peltomaalla koskemattomana ja pidättäytymällä alueen pensaikoiden raivaamiselta.

Viitasammakon, lepakoiden, liito-oravan ja huomionarvoisten hyönteis- ja kasvilajien osalta ei ole tarpeen antaa maankäyttösuosituksia.

Haitallinen vieraslaji komealupiini suositellaan hävitettäväksi suunnittelualueelta.

6. LÄHTEET JA VIITTEET

Kontula, T. & Raunio, A. 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018 : Luontotyyppien punainen kirja. Osat 1 ja 2. Suomen ympäristö 5 | 2018. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö.

Lehikoinen, A., Jukarainen, A., Mikkola-Roos, M., Below, A., Lehtiniemi, T., Pessa, J., Rajasärkkä, A., Rintala, J., Rusanen, P., Sirkiä, P., Tiainen, J. & Valkama J. 2019. Linnut. Julk.: Hyvärinen E., Juslén A., Kempainen, E., Uddström,

A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. S. 263–312.

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki.

Mäkelä, K. & Salo, P. 2023. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43 | 2023

Koskimies, P. & Väisänen, R. A., 1988: Linnustonseurannan havainnointiohjeet, Helsingin yliopiston eläinmuseo. 2. painos 1988.

Nieminen, M. & Ahola, A. 2017. Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. Suomen ympäristö 1/2017. Ympäristöministeriö.

Sierla, L. ym. 2004. Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. Ympäristöministeriö. Suomen ympäristö 742. Helsinki. 114 s.

SLTY, 2023. Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry. 2023: Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen suosituksia lepakkokartoitusten tekijöille, tilaajille ja kartoitustietoja käyttäville viranomaisille. Sähköinen dokumentti.

Jokinen, M. 2012 (toim.). Viitasammakko Rana arvalis Nilsson, 1842. Sähköinen dokumentti.

Sammakkolampi, 2010. Verkkosivut [<http://www.sammakkolampi.fi/lajit/viitasammakko.html>] Sierla, L., Lammi, E., Mannila, J. & Nironen M. 2004. Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. Ympäristöministeriö. Suomen ympäristö 742. Helsinki. 114 s.

Airaksinen, O. ja Karttunen, K. 2001: Natura 2000 Luontotyyppiopas, Suomen ympäristökeskus, Ympäristöopas 46, luonto ja luonnonvarat, 194 s.

[LUOMUS laji.fi portaali](#)

[Birdlife Suomi](#)

[Metsäkeskus avoin mesä- ja luontotieto](#)

[Paikkatietoikkuna](#)

7. LIITTEET

-Sähköiset paikkatietoaineistot.

Paltamo – uuden teollisuusalueen viitesuunnitelma

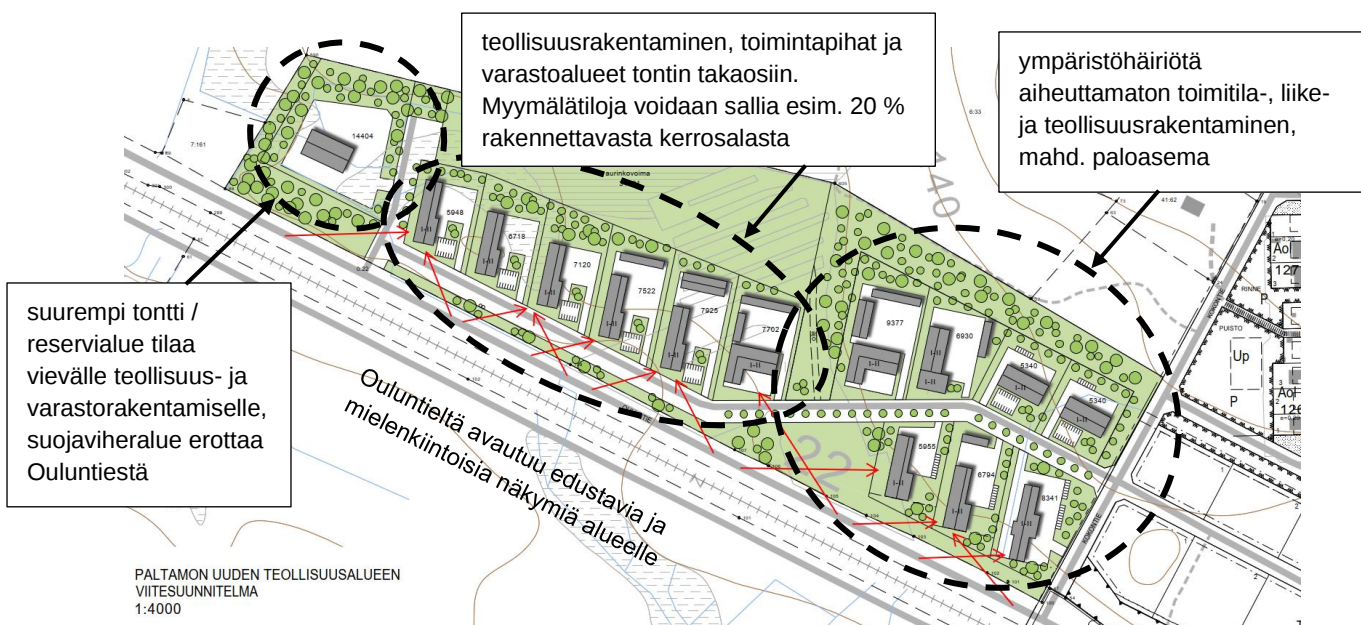
Tekijä: Elina Marjakangas
Kaisa Winblad

Tontit

Suunnitelma sisältää yhteensä 14 teollisuustonttia, josta suurin on noin 1,4 ha kokoinen ja muut kooltaan noin 0,5-0,9 hehtaaria. Kaikki alle hehtaarin tontit on suunniteltu siten, että käyttöön on mahdollista ottaa alkuvaiheessa esim. vain tarvittava 0,5 hehtaarin kokoinen tontinosa kadun varresta, tontin takaosan jäädessä tulevaisuuden laajenemisvaraksi, jolla puusto ja kasvillisuus voidaan säilyttää rakentamistarpeeseen saakka. Vierekkäiset tontit on mahdollista yhdistää joustavasti myös suuremmiksi kokonaisuuksiksi yrittäjien tarpeet huomioiden.

Asutuksen tuntumaan on hyvä sijoittaa toimintaa, josta ei aiheudu ympäristölle häiriötä (kaavamerkintä KTY/TY), ja teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueet (T) mahdollisuuksien mukaan alueen länsiosiin, kauemmas asutuksesta. Toimitilarakentaminen (kaavamerkintä KTY) on hyvä sijoittaa Ouluntien puolelle lähelle asutusta ja nykyistä pääliittymää. Ouluntien risteysalueen tontti soveltuu kokonsa ja sijoittelunsa puolesta tarvittaessa hyvin myös esim. paloasemaa varten (kaavamerkintä ET).

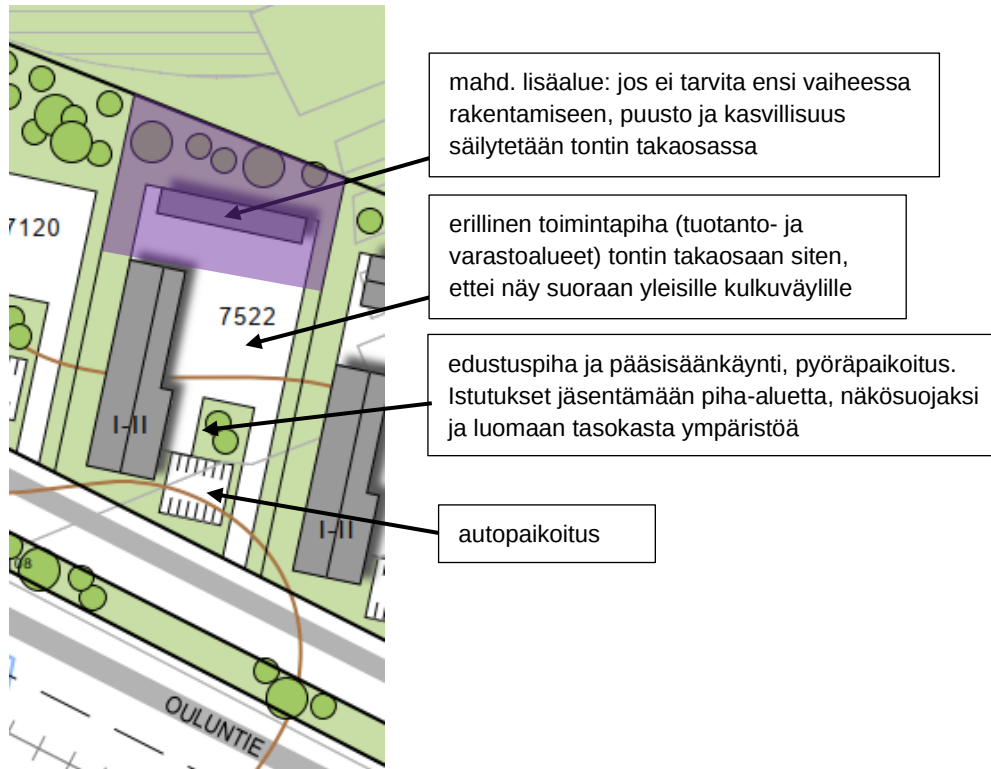
- Rakennusten paikat on merkitty viitesuunnitelmaan ohjeellisin, tavoitteena muodostaa liikenneväylien ja kadun varteen edustavaa ja viihtyisää teollisuusympäristöä.
- Ouluntien puoleisessa rivissä rakennukset voi ohjata rakennettaviksi kiinni kadunpuoleiseen rakennusalan reunaan, jolloin Ouluntieltä avautuvissa näkymissä erottuu selkeä rakennusrivistö.
- Rakennukset muodostavat Ouluntien suuntaan laadukasta ympäristöä, rakennusrivistö toimii alueen käyntikorttina. Esimerkiksi laajoja varastoalueita vaativa toiminta on mahdollista sijoittaa Ouluntieltä katsottuna tontin takaosiin.
- Rakennusten ja piha-alueiden suunnittelussa on hyvä kiinnittää huomiota erityisesti Ouluntien suuntaan avautuvien julkisivujen ja piha-alueiden taajamakuulliseen laatuun.
- Tonttien suunnittelussa on hyvä pyrkiä siihen, että esimerkiksi työpihat ja varastoalueet sijoittuvat tonttien takaosiin ja ne on erotettu viheralueella tai rakentein kadun varteen sijoittuvista edustuspihoista ja mahdollisesta asiakaspysäköinnistä.

Tonttien jäsentely

- Rakennukset tulisi mieluiten sijoittaa kadun puolelle tontin pitkien sivujen suuntaisesti, tavoitteena yhtenäiset ja edustavat tienvarsinäkymät. Myös rakennusten massoittelussa on hyvä pyrkiä yhtenäiseen vaikutelmaan.
- Piha-alueet on hyvä jäsentellä toimintojen mukaan edustuspihaan ja toimintapihaan: Asiakkaiden sisäänkäynti ja pysäköinti lähelle tietä. Myös työntekijöiden pysäköintiin muusta piha-alueesta erotellut selkeät alueet. Polkupyörille omat pysäköintipaikat.
- Varastointiin käytettävät alueet ja työpiha-alueet tontin takaosiin, eroteltuna muista piha- ja pysäköintialueista.

Yleissuunnitelma sisältää ohjeelliset esimerkit tontin jäsentelystä:

Liikenneverkko

- Teollisuusalueelle yksi uusi katuyhteys Kokontieltä. Myös tie voidaan toteuttaa vaiheittain tarvittavalta pituudelta. Mikäli toteutus pistokatuna, on varattava päähän kääntöalue.
- Katualueille varataan tilaa erilliselle kevyen liikenteen väylälle sekä sen ja ajoradan väliin sijoittuville viherkaistoille ja puuriveille. (istutettavaa puuriviä suositellaan korttelialueiden väliin kauemmas Ouluntietä sijoittuvalle katuosuudelle, jolloin se lisää viihtyvyyttä, muttei ei peitä Ouluntien varren tonttien näkyvyyttä).
- Ouluntien varteen mahdollisesti uusi liittymä noin 600 m etäisyydelle nykyisestä Kokontien liittymästä. Uuden maantieliittymän edellytyksistä on keskusteltava ELY-keskuksen kanssa erikseen. Uusi liittymä edellyttäne risteysalueella muutoksia nykyiseen Ouluntiehen.
- Risteysten näkemäalueet tulee tarkastella erikseen ja pitää avoimina
- Valtatien suoja-alue on 30 m tien keskilinjasta. Maantien suoja-alue jätetään rakentamisen ulkopuolelle

Viheralueet

- Ouluntien varressa on kapea viheralue erottamassa maantie rinnakkaisesta kadusta ja lähimmistä tonteista.
- Ouluntien varren viheralue käsitellään ja hoidetaan siistinä viherympäristönä, jolta avataan näkymiä teollisuusalueen suuntaan. Vaihtelua ja laatua tienvarsiympäristöön voidaan lisätä istuttamalla ryhmiin matalia pensasistutuksia, matalakasvuisia havukasveja ja yksittäisiä korkeampia puita selkeisiin harkittuihin ryhmiin sijoitettuna. Muut Ouluntien varren viheralueen osat hoidetaan avoimena nurmena tai niittynä.
- Kokontien varteen istutettava puurivi.
- Olevaa puustoa ja aluskasvillisuutta tulisi säilyttää mahdollisimman paljon. Voidaan myös kaavamääräyksen edellyttää istuttamaan tai säilyttämään jokaisella tontilla kadunpuolelle x määrä puuta
- Katuun rajautuvat tontinosat sekä rakentamattomat ja päällystämättömät raivatut tontinosat istutetaan.
- Istutettavaa puurivi kauemmas Ouluntietä sijoittuvalle katuosuudelle pyörätien ja ajoradan väliin, ei kuitenkaan Ouluntietä lähellä olevalle katuosuudelle, jotta ei peittäisi näkymiä
- Suositaan alueelle tyypillisiä luonnonmukaisia kasvi- ja puulajeja

Aurinkovoima-alue

Teollisuustonttien takana oleva pohjoisosan suoalue ja viljelykäytöstä poistunut entinen peltomaa voi sopia aurinkovoima-alueeksi, joka tuottaa sähköä teollisuusalueen tarpeisiin. Aurinkovoima voidaan mahdollistaa asemakaavamääräyksen. Aurinkovoima-alueelle voidaan toteuttaa ajoyhteys uudelta kadulta molemmista päistä.

Puistomuuntamot

Alueen virkistys- ja maa-ajametsätalousalueille saa toteuttaa tarvittavat puistomuuntamot. Viitesuunnitelma mahdollista useamman sijaintivaihtoehdon kadun varsilla.

Rakentamisen ohjeistus

Ohessa annetaan tarkempia toteuttamissuosituksia, joista osa voidaan harkinnan mukaan liittää myös kaavamääräyksiin:

- Rakentamislupa-asiakirjoihin on liitettävä koko tonttia koskeva selvitys hulevesien käsittelystä sekä tontin käyttö- ja istutussuunnitelma, joka on toteutettava rakentamisen yhteydessä.
- Huolto- ja varastopihoille, työntekijöiden pysäköintialueita, polkupyöräpysäköintiä sekä mahdollista asiakaspysäköintiä ja lumenlajitusta varten tulee osoittaa erilliset alueet tontin käyttösuunnitelmassa.
- Autojen ja polkupyörien pysäköintipaikkoja (ap/pp) sekä sähköautojen latauspisteitä rakennetaan tontin tarpeen mukaan. Tarvittaessa auto- ja pyöräpaikkojen vähimmäismitoitukset kaavamääräyksiin, esimerkiksi:
 - 1ap / 200 kem varastotiloja kohti
 - 1ap / 100 kem teollisuustiloja kohti
 - 1ap / 80 kem toimistotiloja kohti
 - 1pp / 2000 kem varastotiloja kohti
 - 1pp / 1000 kem teollisuustiloja kohti
 - 1pp / 80 kem toimistotiloja kohti
- Valtatien näkyvät tontinosat tulee suunnitella ja rakentaa siten, että muodostuu yhtenäinen ja korkeatasoinen kokonaisuus.
- Rakennusten julkisivumateriaalien, julkisivujen jäsentelyn ja muiden tontille toteutettavien rakenteiden tulee sopeutua ympäristöön.
- Rakentamisessa suositellaan käytettävän vähäpäästöisiä materiaaleja, uusio- ja kierrätysmateriaaleja sekä puurunkoisia ja/tai puuverhottuja rakennuksia.
- Rakennuksissa tulee olla yksi selkeä päämateriaali ja -väri. Harjakattoisissa rakennuksissa tulee olla selkeästi hahmotettavat päädyt, joissa sama materiaali jatkuu koko seinän korkeudella.
- Julkisivujen mainostekstit ja tonteille tulevat erilliset mainoslaitteet tulee suunnitella ja hyväksyttää rakentamisluvan yhteydessä.
- Huolto-, tuotanto- ja varastointipihoja ei saa sijoittaa maantien puoleiselle tontinosalle.
- Pysäköintialueet tulee erottaa muusta piha-alueesta ja jäsenellä puu- ja pensasistutuksin. Laajat pysäköintialueet tulee myös jakaa osiin.
- Rakennusten katoille ja julkisivuille saa sijoittaa aurinkopaneeleja ja -keräimiä, jotka eivät erotu julkisivusta häiritsevästi. Katoilla aurinkopaneelit ja -keräimet on sijoitettava katon lappeen suuntaisesti.
- Aurinkovoima-alueelle saa sijoittaa tarkempaan suunnitteluun perustuen aurinkopaneeleita ja -keräimiä ja niihin liittyviä laitteistoja, nostomuuntajia sekä aurinkovoiman paikalliseen jakeluverkostoon kytkeviä sähköasemia.
- Tarpeetonta puiden kaatamista tulee välttää. Tontin puusto tulee poistaa vain rakennettavan tonttipihan ja rakennusten alueelta, ja tontin yleisille kulkuväylille näkyvät reuna-alueet tulee istuttaa.
- Tonteille suositellaan rakentamaan vain toiminnan kannalta välttämättömät raja-aidat. Aitana voidaan käyttää puu-, pensas- tai teräsverkkoaitaa. Rakenteellisten raja-aitojen sijaan tulee suosia istutuksia ja verkkoaidan yhteydessä tulisi käyttää pensaita peittämään teräsaitaa.
- Alueen istutuksissa tulisi käyttää alueen metsätyypin mukaista kasvillisuutta ja suosia ilmastollisesti kestäviksi todettuja lajikkeita.
- Virkistys-, katu- ja maa- ja metsätalousalueille saa sijoittaa teknistä huoltoa palvelevia, pohjapinta-alaltaan enintään xx m² rakennuksia ja rakennelmia kuten muuntamoita ja pumppaamoja.

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	Paltamo	Täyttämispvm	2.10.2025
Kaavan nimi	Ouluntien asemakaava		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	8.4.2025
Pysyvä kaavatunnus		Kunnan kaavatunnus	
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	20,2910	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	20,2910
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]	
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	20,2910	100,00	18424	0,09	0,0000	0
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	4,8114	23,7	9623	0,20		
T yhteensä	4,4006	21,7	8801	0,20		
V yhteensä	7,1846	35,4				
R yhteensä						
L yhteensä	1,9900	9,8				
E yhteensä	1,9044	9,4				
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	0,0000	0,00	0	0,0000	0

Rakennussuojelut	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm ±]	[k-m² ±]
Yhteensä	0	0	0	0

Alamääräykset tai -merkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m ² ±]
Yhteensä	20,2910	100,00	18424	0,09	0,0000	0
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	4,8114	23,7	9623	0,20		
KTY	4,8114	100,0	9623	0,20		
T yhteensä	4,4006	21,7	8801	0,20		
T	4,4006	100,0	8801	0,20		
V yhteensä	7,1846	35,4				
VL	7,1846	100,0				
R yhteensä						
L yhteensä	1,9900	9,8				
Kadut	1,9900	100,0				
E yhteensä	1,9044	9,4				
EN	1,9044	100,0				
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						